

Załącznik nr 1

do Uchwały Nr 942/2015
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 10 grudnia 2015 r.

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 9-10 grudnia 2016 na kierunku „filologia” prowadzonym w ramach obszaru nauk humanistycznych na studiach pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim realizowanych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej na Wydziale Nauk Humanistycznych w Warszawie Społecznej Akademii Nauk w Łodzi

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodnicząca: dr hab. Bożena Stawoska - Jundziłł, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Ariadna Strugielska, ekspert PKA,
2. prof. dr hab. Wojciech Kalaga, ekspert PKA
3. mgr Małgorzata Piechowicz, pracownik Biura PKA, ekspert ds. wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia
4. Tomasz Stach, ekspert ds. studenckich

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku „filologia” prowadzonym na Wydziale Nauk Humanistycznych w Warszawie Społecznej Akademii Nauk w Łodzi została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2016/2017. Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na ww kierunku.

Poprzednio dokonano oceny w roku akademickim 2009/2010, przyznając ocenę pozytywną (uchwała Nr 1130/2010 z dnia 9 grudnia 2010 r.). Jednostka właściwie zareagowała na przedstawione przez ZO zalecenia dążąc skutecznie do rozwijania ruchu naukowego studentów przez ich aktywny udział w konferencjach, seminariach i projektach naukowych, czy też w pracach studenckiego Koła naukowego. Wszystkie te działania stwarzają studentom możliwości poznania i doskonalenia własnego warsztatu badawczego. Jednostka również podjęła działania zmierzające do intensyfikacji umiędzynarodowienia procesu kształcenia przez prowadzenie zajęć w języku angielskim oraz dążenie do zwiększenia liczby studentów zagranicznych. Tym samym nie tylko podjęła działania, ale i wprowadziła w życie postulaty zgłoszone przez oceniający Zespół PKA w poprzedniej ocenie programowej.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający PKA zapoznał się z Raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni oraz Wydziału, dalszy przebieg wizytacji był zgodny z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania ze studentami, pracownikami Wydziału, osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, za prowadzenie kierunku studiów, praktyk, a także z przedstawicielami Samorządu Studentów i Biura Karier oraz interesariuszami zewnętrznymi. Ponadto przeprowadzono hospitację zajęć, dokonano oceny losowo wybranych prac etapowych i dyplomowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne uwagi i zalecenia, o których Przewodnicząca Zespołu oraz współpracujący z nią Eksperti poinformowali władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków Zespołu Oceniającego, w Załączniku nr 2.

**OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY
PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW STUDIÓW
O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM**

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe ¹ zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		X			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych		X			
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		X			

¹ Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

Władze Uczelni odpowiadając na raport Zespołu Oceniającego przedstawiły liczne, ważne argumenty o charakterze wyjaśniającym i uzupełniającym, które w zakresie kryterium 6 pozwoliły na zmianę sformułowanej wcześniej oceny z „w pełni” na „wyróżniająco”.

Zespół Oceniający potwierdza wielowymiarowy charakter systemu zapewnienia jakości kształcenia zapewniający kompleksowość i efektywność jego działania, co spotkało się z pełnym uznaniem członków Zespołu Oceniającego, wyrażonym w Raporcie powizytacyjnym. Podkreślono również skuteczność działania systemu mierzoną poziomem kompetencji absolwentów oraz diagnozowaniem i doskonaleniem przyjętych procedur jakościowych gwarantujących wysoką jakość prowadzonego procesu kształcenia. Przedstawione w odpowiedzi na raport powizytacyjny dodatkowe informacje pozwoliły na potwierdzenie sformułowanej uprzednio wysokiej oceny oraz dostrzeżenie kolejnych przykładów działań doskonalących, które należy wskazać jako przykłady dobrych praktyk i które pozwalają na przyznanie wyróżniającej oceny wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia (organizacja cyklicznej Konferencji dydaktycznej pozwalającej na wymianę doświadczeń w zakresie doskonalenia jakości kształcenia, popularyzowanie wśród pracowników administracyjnych i dydaktycznych wiedzy o obowiązujących na Uczelni systemach jakości; powołanie w składzie Uczelnianej i Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia gremium pracodawców pozwalającego na bieżącą współpracę w zakresie dostosowania programu kształcenia do wymagań rynku pracy, stosownie przez wykładowców w dokumentacji teczek przedmiotów arkusza obserwacji studenta przy egzaminach i zaliczeniach ustnych, wprowadzenie badania „tajemniczy klient” pozwalającego na doskonalenie jakości obsługi procesu dydaktycznego, zainstalowanie „skrzynki skarg i wniosków” do której studenci mogą wrzucać anonimowe wnioski, uwagi i skarg oraz stworzenie jej mailowego odpowiednika).

Tabela nr 1

Kryterium	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym	X				

kierunku studiów					
-------------------------	--	--	--	--	--

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

1.1. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*

1.2 Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólniakademickiego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonemu dla ocenianego kierunku o profilu ogólniakademickim.*

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

1.5.2 Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa,

w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów. *

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.*

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.*

1. Ocena:

Dla studiów I stopnia – **w pełni**

Dla studiów II stopnia – **w pełni**

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

1.1.

Zgodnie z misją Społecznej Akademii Nauk w Łodzi, kluczowe w koncepcji kształcenia jest

„kształcenie konkurencyjnych na krajowym i międzynarodowym rynku pracy i odpowiedzialnych społecznie profesjonalistów zdolnych sprostać wymaganiom XXI wieku, przygotowanych do aktywnego i twórczego udziału w rozwiązywaniu problemów społecznych o znacznej doniosłości oraz realizacja badań i projektów naukowych na najwyższym poziomie”. Misja ta jest z pewnością realizowana na ocenianym kierunku studiów poprzez program kształcenia, w którym akcentuje się zarówno rozwój kompetencji pożądaných na rynku pracy (np. umiejętność samokształcenia, pracy zespołowej, umiejętność podejmowania decyzji oraz samodzielnego dostrzegania i rozwiązywania problemów), jak i umiejętności badawczych (np. umiejętność posługiwania się językiem angielskim w analizie złożonych problemów badawczych, umiejętność korzystania ze źródeł, powoływania się na literaturę przedmiotu i formułowania krytycznych wniosków).

W opracowaniu koncepcji kształcenia na kierunku „filologia” uwzględniono także zadania określone w strategii rozwoju uczelni w ramach celu strategicznego nr 1: „Doskonalenie jakości kształcenia oraz oferty edukacyjnej”, do których, po analizie efektów kształcenia na studiach I i II stopnia, ZO PKA zaliczył: kształtowanie etycznych i zaangażowanych postaw obywatelskich, utrwalanie działań wzmacniających świadomość studentów konieczności ciągłego podnoszenia swoich kwalifikacji i kształcenia się przez całe życie, a także kształtowanie umiejętności współpracy oraz umiejętności kierowania pracą zespołową.

Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku odpowiada polityce zapewniania jakości poprzez zachęcanie studentów i stwarzanie im odpowiednich warunków do rozwoju aktywności życia akademickiego, propagowanie wzorców postaw i działań projakościowych w społeczności akademickiej, wdrożenie i doskonalenie Ogólnouczelnianego oraz Wydziałowego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia i angażowanie w działania projakościowe interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych.

Misja i strategia rozwoju Jednostki podstawowej dla ocenianego kierunku, czyli Wydziału Humanistycznego w Warszawie, jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni poprzez promowanie kształcenia przyczyniającego się do rozwoju gospodarczego i intelektualnego regionu oraz otwartości na otoczenie społeczno-gospodarcze i innowacje. Cele te realizowane są, między innymi, poprzez uwzględnianie opinii interesariuszy zewnętrznych przy kształtowaniu profilu kwalifikacyjnego absolwenta, oferty w zakresie proponowanych specjalizacji (m.in. utworzenie specjalizacji „Komunikacja międzykulturowa w biznesie i reklamie”) oraz doborze treści w przedmiotach specjalizacyjnych, co zostało udokumentowane przez jednostkę oraz potwierdzone na spotkaniach z pracodawcami,

absolwentami i studentami, z pewnymi zastrzeżeniami dot. „specjalizacji nauczycielskiej”.

Jednostka dąży do umiędzynarodowienia kształcenia, poprawy jego jakości i warunków studiowania poprzez dostosowanie oferty dydaktycznej do potrzeb rynku pracy (dzięki modyfikacji obecnych i projektowaniu nowych specjalności) oraz pobudzenia aktywności naukowej i organizacyjnej studentów. Koncepcja kształcenia nawiązuje do tradycji promowanych w obowiązujących wcześniej standardach kształcenia dla kierunku „filologia” oraz wzorców polskich uniwersytetów, zwłaszcza UAM i UW, skąd wywodzi się kadra profesorska. Koncepcja kształcenia na kierunku jest również otwarta na modelowe procedury i dobre praktyki międzynarodowe, które jednostka wypracowuje wspólnie z uczelniami partnerskimi, do których należą, między innymi, Clark University w USA, Uniwersytet Wiedeński, Uniwersytet w Edynburgu, Uniwersytet Floryda, Uniwersytet Narodowy im. I. Franki we Lwowie.

Przedstawiona koncepcja kształcenia, oparta na ogólnohumanistycznych wartościach, filologicznych efektach kształcenia i zmieniających się potrzebach rynku pracy, może być z powodzeniem rozwijana przez Jednostkę.

1.2.

Plany rozwoju kierunku zakładają dostosowanie kształcenia do zmian zachodzących w naukach humanistycznych i dyscyplinach: językoznawstwo, kulturoznawstwo i literaturoznawstwo, z których kierunek się wywodzi, oraz zmieniającej się rzeczywistości społeczno-gospodarczej. W tym celu w projektowanie programów zaangażowani są przedstawiciele otoczenia zewnętrznego, a w ramach realizacji poszczególnych przedmiotów wykorzystuje się wyniki badań prowadzonych przez kadre naukowo-dydaktyczną.

W planach rozwoju kierunku uwzględnia się tworzenie interdyscyplinarnych zespołów badawczych, rozwój naukowy kadry, która sprosta stawianym wyzwaniom oraz szersze włączenie studentów w proces prowadzonych badań naukowych.

W aspekcie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym planowana jest intensyfikacja nawiązywania współpracy z nowymi interesariuszami, co umożliwi rozszerzenie oferty praktyk, staży i warsztatów dla studentów. W planach rozwoju kierunku przewiduje się również dalsze umiędzynarodowienie procesu kształcenia poprzez zwiększenie liczby studentów zagranicznych oraz zintensyfikowanie współpracy z ośrodkami zagranicznymi.

Świadectwem przedstawionych kierunków zmian jest zarówno udokumentowany, zgodny z najnowszymi trendami w dziedzinie, dorobek naukowy pracowników, jak i elastyczna oferta kształcenia, ukierunkowana na studenta, któremu ma dostarczać aktualnej i kompletnej

wiedzy filologicznej, pokazując jednocześnie możliwości jej zastosowania w różnych dziedzinach życia i przygotowując do podejmowania pracy zawodowej. Oferta kształcenia w znacznym stopniu odpowiada na zmieniające się potrzeby rynku pracy poprzez wprowadzanie nowych specjalizacji („Komunikacja międzykulturowa w biznesie i reklamie”). Zastrzeżenia budzi jedynie specjalizacja „nauczycielska”, której formuła, według opinii pracodawców, nie w pełni odpowiada wymaganiom rynku pracy i nie została z nimi należycie skonsultowana. W trakcie spotkania pracodawcy przedstawili szereg sugestii dot. poszerzenia programu kształcenia na specjalizacji nauczycielskiej w celu dostosowania jej do wymogów rozporządzenia MNiSW z dnia 17 stycznia 2012 r.

1.3.

Senat Społecznej Akademii Nauk z siedzibą w Łodzi Uchwałą Senatu Społecznej Akademii Nauk z siedzibą w Łodzi Nr 24 z dnia 13 czerwca 2012 r. w sprawie określenia (zatwierdzenia) efektów kształcenia dla programu kształcenia na studiach pierwszego stopnia na kierunku „filologia” ze specjalnością „filologia angielska” o profilu ogólnoakademickim w formie stacjonarnej i niestacjonarnej we wszystkich jednostkach organizacyjnych Uczelni prowadzących ten kierunek oraz Uchwałą Senatu Społecznej Akademii Nauk z siedzibą w Łodzi Nr 25 z dnia 13 czerwca 2012 r. w sprawie określenia (zatwierdzenia) efektów kształcenia dla programu kształcenia na studiach drugiego stopnia na kierunku „filologia” ze specjalnością „filologia angielska” o profilu ogólnoakademickim w formie stacjonarnej i niestacjonarnej we wszystkich jednostkach organizacyjnych Uczelni prowadzących ten kierunek przyporządkował kierunek „filologia” do obszaru kształcenia nauk humanistycznych zgodnie z zasadami określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, ujętymi w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.).

Senat wskazał, jako dziedzinę - nauki humanistyczne oraz w jej ramach dyscypliny: językoznawstwo, a także literaturoznawstwo i kulturoznawstwo (jako dyscypliny wspomagające), do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych.

1.4.

Kierunkowe efekty kształcenia odpowiadają efektom określonym dla obszaru nauk humanistycznych w Rozporządzeniu z 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, co ilustruje tabela nr 1 zamieszczona w programie kształcenia. Zostały one ujęte w kategoriach wiedzy, umiejętności oraz kompetencji

społecznych. Efekty te odnoszą się do wszystkich efektów przypisanych obszarowi nauk humanistycznych i są z nimi spójne.

Efekty kształcenia na I i II stopniu kształcenia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym na kierunku o profilu ogólnoakademickim uwzględniają wiedzę o literaturze, kulturze i języku, umiejętność prowadzenia własnych badań, oraz kompetencje społeczne umożliwiające znalezienie zatrudnienia w firmach krajowych i międzynarodowych, instytucjach, urzędach, biurach tłumaczeń, kancelariach, szkołach językowych, agencjach PR i w tych organizacjach, w których znajomość języka i kultury angielskiego obszaru językowego jest dodatkowym atutem i stanowi element kultury organizacyjnej.

Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.

Ilustrują to następujące efekty kierunkowe na studiach I stopnia:

K1_K02 („dostrzega potrzebę ciągłego doksztalcania się i podnoszenia kompetencji zawodowych”), K1_K05 („potrafi pracować w zespole i przyjmować w nim różne role”), K1_W01 („ma podstawową wiedzę o powiązaniach filologii z pokrewnymi naukami humanistycznymi, zna specyfikę przedmiotową i metodologiczną nauk humanistycznych”), K1_U05 (analizuje i interpretuje zjawiska językowe, kulturowe, teksty literackie i naukowe w języku angielskim, umieszczając je w kontekście historycznym, kulturowym, badawczym);

i II stopnia:

K2_K02 („rozumie konieczność ciągłego doksztalcania się oraz inspirowania innych”), K2_K05 („potrafi pracować w zespole i przyjmować w nim różne role; posiada dość szeroki zakres zdolności organizacyjnych”), K2_W01 („ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę o miejscu i znaczeniu nauk humanistycznych w systemie nauk oraz ich specyfice przedmiotowej i metodologicznej”), K2_W02 („ma poszerzoną wiedzę o powiązaniach filologii z pokrewnymi naukami humanistycznymi”), K2_W22 („ma poszerzoną wiedzę umożliwiającą stworzenie spójnego tekstu o charakterze badawczym w języku angielskim”), K2_U01 („samodzielnie wyszukuje, analizuje, wybiera i stosuje informacje z różnych źródeł pisanych i elektronicznych oraz formułuje tezy i wyciąga krytyczne wnioski”), K2_U02 („samodzielnie pogłębia wiedzę oraz rozwija swoje umiejętności badawcze”), K2_U03 („sprawnie posługuje się językiem angielskim w analizie złożonych problemów badawczych, wykorzystując różne źródła i powołując się na literaturę przedmiotu – formułuje krytyczne wnioski”), K2_U09 („potrafi stworzyć spójny tekst prezentujący prace badawcze w języku

angielskim”).

Analiza dokumentacji wykazuje, że w programie kształcenia dominują efekty obejmujące dyscyplinę językoznawstwo, przy mniejszym udziale efektów powiązanych z dyscyplinami kulturoznawstwo i literaturoznawstwo. Również oferowane w Jednostce specjalizacje: „nauczycielska”, „translatorska i komunikacji międzykulturowej w biznesie i reklamie”, powiązane są głównie z językoznawstwem. Jest to zgodne z przedstawioną ZO PKA koncepcją kształcenia na kierunku.

Efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób zrozumiały i konkretny w stopniu pozwalającym na stworzenie systemu weryfikacji. Przedstawione macierze potwierdzają realizację kierunkowych efektów kształcenia na poziomie poszczególnych przedmiotów.

1.5.

Program studiów oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia na ocenianym kierunku w pełni umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, z zastrzeżeniem dot. efektów kształcenia w kategorii wiedza przypisanym praktykom zawodowym oraz uzyskanie odpowiednich kwalifikacji dostosowanych do poziomu kształcenia.

1.5.1

Nie dotyczy – Jednostka nie prowadzi specjalności „nauczycielskiej” przygotowującej i uprawniającej do wykonywania zawodu nauczyciela w rozumieniu Rozporządzenia MNiSW z dnia 17 stycznia 2012 r. Prowadzona przez Jednostkę specjalizacja „nauczycielska nie jest tożsama ze specjalnością „nauczycielską” w rozumieniu ww. Rozporządzenia, gdyż nie prowadzi do uzyskania uprawnień do wykonywania zawodu nauczyciela.

1.5.2

Dobór treści programowych zgodny jest z kierunkowymi efektami kształcenia i uwzględnia aktualny stan wiedzy związanej z kierunkiem.

W programie uwzględniono przedmioty podstawowe, kierunkowe, specjalizacyjne oraz przedmioty do wyboru. Kluczowe treści kształcenia na studiach pierwszego stopnia dotyczą wiedzy z zakresu językoznawstwa teoretycznego, językoznawstwa stosowanego, wiedzy o języku angielskim (jego gramatyce, składni, fonologii, fonetyce, morfologii, dialektach, historii), wiedzy z zakresu historii, historii literatury oraz uwarunkowań geograficzno-kulturowych Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych i innych krajów obszaru języka angielskiego. Na studiach drugiego stopnia ww treści kształcenia są pogłębione.

Treści programowe opisano szczegółowo w sylabusach, uzupełniając je o aktualną bibliografię dostosowaną do specyfiki przedmiotu. Tak sformułowany program pozwala

uzyskać studentowi aktualną i kompletną wiedzę filologiczną, a dzięki modułom specjalizacyjnym kształtuje umiejętności praktyczne, przygotowując do pracy zawodowej. Proponowana specjalność i specjalizacje odpowiadają profilowi badawczemu Jednostki.

1.5.3

W realizacji programu kształcenia na ocenianym kierunku wykorzystuje się metody podające, problemowe, praktyczne i aktywizujące metody kształcenia. Stosuje się, zatem zarówno metody tradycyjne - wykład, jak i prowadzące do aktywizacji studentów (ćwiczenia projektowe, warsztaty, laboratoria, dyskusje, pracę w grupie, projekty indywidualne, prezentacje multimedialne, przygotowywanie i prezentacja referatów) w ramach, których szczególny nacisk położony jest na pracę własną studenta.

W ramach pracy własnej studenci korzystają z oprogramowania wspomagającego efektywną naukę wymowy (np. Say it right), mają dostęp do dodatkowych materiałów multimedialnych oferowanych wraz z podręcznikami do nauki języka (np. kody dostępu do platformy wydawnictwa „Macmillan” oferowane wraz z podręcznikiem kursowym Straightforward), darmowych anglojęzycznych programów do nauki języka obcego stosujących algorytmy optymalizujące odstępy między powtórkami (np. Memrise), darmowych platform edukacyjnych ułatwiających komunikację nauczyciela z uczniem (np. Edmodo) czy platform wykorzystujących elementy grywalizacji (np. Kahoot.it). Ze względu na bogactwo dostępności anglojęzycznych masowych otwartych kursów internetowych (MOOCs – Massive Open Online Courses) oferowanych przez największe międzynarodowe uniwersytety studenci zachęceni są również do tego rodzaju aktywizacji rozwoju własnego, co jest formą zintegrowanego nauczania przedmiotowo-językowego. Udział w takim kursie rozwija znajomość nowych treści oraz umiejętności językowe studenta.

Hospitacje wybranych zajęć dydaktycznych potwierdziły, że większość prowadzących kładzie nacisk na zaangażowanie ze strony studentów i motywuje ich do dyskusji, wymiany opinii, krytycznej analizy i wyrażania własnych wniosków.

Zgodnie z przedstawioną dokumentacją i na podstawie rozmowy z pracownikami można stwierdzić, że studia na kierunku „filologia” mają na celu rozwijanie u studentów kompetencji przydatnych do prowadzenia badań, w tym: formułowanie problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników badań. Efekty kształcenia służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych studenci realizują w ramach takich przedmiotów, jak: Wstęp do językoznawstwa,

Wstęp do literaturoznawstwa, Pogłębiona analiza tekstu literackiego w obrębie krótkiej prozy narracyjnej w j. angielskim, Kultura angielskiego obszaru językowego, Seminarium dyplomowe.

Część studentów doskonali swoje umiejętności w zakresie przygotowania do prowadzenia badań poprzez realizację dodatkowych zadań: udział w konferencjach, seminariach, członkostwo w Kole naukowym, co stanowi doskonałą podstawę rozwoju ich własnych umiejętności badawczych. Aktywność ta została potwierdzona zarówno na zebraniu z pracownikami WH, jak i w trakcie rozmów ze studentami. Wymieniono tu udział studentów w projektach dot. komunikacji międzykulturowej, w tym uczestnictwo w konferencji International Conference on Communication across Cultures, oraz ich działalność w Creative Writing Club.

1.5.4

Czas kształcenia na studiach I stopnia, w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym, wynosi 3 lata (6 semestrów), jest adekwatny do treści programowych i umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Program studiów I stopnia określa liczbę punktów ECTS konieczną dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów, jako 198 punktów ECTS dla specjalizacji „nauczycielskiej” oraz 192 punkty ECTS dla specjalizacji: „translatoryka” oraz „komunikacja międzykulturowa w biznesie i reklamie”.

Studia II stopnia, w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym są realizowane, jako studia 4 semestralne. Minimalna liczba punktów niezbędna do zaliczenia semestru/roku wynosi odpowiednio: 30/60 punktów ECTS. Program studiów II stopnia na kierunku „filologia” określa liczbę punktów ECTS konieczną dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów, jako 127 punktów ECTS dla specjalizacji „nauczycielskiej” oraz 126 punktów ECTS dla specjalizacji: „translatoryka” oraz „komunikacja międzykulturowa w biznesie i reklamie”.

Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych oraz zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych założonych w programie kształcenia, zarówno w czasie zajęć programowych, jak i indywidualnej pracy każdego studenta. Wyliczony nakład pracy studenta uwzględnia liczbę godzin kontaktowych, liczbę godzin potrzebnych na wykonanie prac cząstkowych, przygotowanie się do zaliczeń i egzaminu oraz do samodzielnego uzupełniania i utrwalania wiedzy. Na obydwu poziomach kształcenia, w prawidłowy sposób dokonano podziału proporcji między godzinami kontaktowymi i pracą własną studenta.

1.5.5

Obowiązujący na kierunku system ECTS funkcjonuje według koncepcji przyjętej w ramach procesu bolońskiego – punkty są miernikiem nakładu pracy studenta, na którą składają się godziny kontaktowe oraz formy pracy własnej. Podział punktów ECTS uwzględnia nakład pracy studenta (25-30 godzin = 1 pkt), w tym również samokształcenia. Z tego względu wyższa liczba punktów przyznawana jest za przedmioty kończące się egzaminem oraz te, w przypadku których osiągnięcie efektów wymaga znaczącej aktywności czytelniczej studenta. Rozdział punktów ECTS na poszczególne formy zajęć i typy aktywności studenta w obrębie poszczególnych modułów następuje na poziomie sylabusów.

Punkty ECTS zostały przypisywane każdemu przedmiotowi, włącznie z praktykami zawodowymi, a ich liczba nie budzi zastrzeżeń i jest właściwie uzasadniona.

Z analizy dokumentacji przedstawionej ZO PKA wynika, że student uzyskuje ponad 50% punktów ECTS w ramach przedmiotów, których tematyka powiązana jest z prowadzonymi w jednostce badaniami. Na studiach I stopnia, do przedmiotów tych można zaliczyć, między innymi: seminaria dyplomowe i wykłady monograficzne, Wstęp do literaturoznawstwa, Historię literatury angielskiej, Historię literatury amerykańskiej, Kulturę angielskiego obszaru językowego, Historię Anglii i USA, Wstęp do językoznawstwa, Pragmalingwistyczną analizę reklamy i Teorię komunikacji w perspektywie ekolingwistycznej; na studiach II stopnia do przedmiotów, których tematyka powiązana jest z prowadzonymi w jednostce badaniami, zaliczono, między innymi: seminaria dyplomowe i wykłady monograficzne, Wybrane zagadnienia z historii języka angielskiego, Wpływy obce na język angielski, Komunikację międzykulturową, Odmiany i dialekty języka angielskiego, Elementy pragmatyki językoznawczej.

Na studiach I stopnia przedmiotom tym przypisano ok. 100 punktów ECTS, a na studiach II stopnia ok. 75 punktów ECTS.

Program studiów I stopnia uwzględnia:

- 1) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów dla studiów stacjonarnych: 116 punktów ECTS dla specjalizacji „nauczycielskiej”, 111 punktów ECTS na specjalizacji: „translatoryka”, 112 punktów ECTS dla specjalizacji: „komunikacja międzykulturowa w biznesie i reklamie”.

Dla studiów niestacjonarnych: 68 punktów ECTS dla specjalizacji „nauczycielskiej”, 64 punktów ECTS na specjalizacji: „translatoryka”, 65 punktów ECTS dla

specjalizacji: 'Komunikacja międzykulturowa w biznesie i reklamie',

- 2) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia: 105 punktów ECTS zarówno dla studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych,
- 3) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych i projektowych: 48 punktów dla specjalizacji „nauczycielskiej” oraz „tłumaczeniowej”, 53 punkty ECTS na specjalizacji: „komunikacja międzykulturowa w biznesie i reklamie”, zarówno w przypadku studiów stacjonarnych jak i niestacjonarnych,
- 4) minimalną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać, realizując moduły kształcenia oferowane na zajęciach ogólnouczelnianych lub na innym kierunku studiów: 27 punktów ECTS zarówno dla studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych,
- 5) liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z obszarów nauk humanistycznych i nauk społecznych, nie mniejszą niż 5 punktów ECTS,
- 6) liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z języka obcego: 12 punktów ECTS, zarówno w przypadku studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych,
- 7) liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach z wychowania fizycznego: 2 punkty ECTS zarówno dla studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych,
- 8) liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach praktyk zawodowych: 6 punktów ECTS.

Program studiów II stopnia uwzględnia:

- 1) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów dla studiów stacjonarnych: 70,5 punktów ECTS na specjalizacji „nauczycielskiej”, 67 punktów ECTS na specjalizacji: „translatoryka”, 67,5 punktów ECTS na specjalizacji: „komunikacja międzykulturowa w biznesie i reklamie”. Dla studiów niestacjonarnych: 43 punktów ECTS dla specjalizacji „nauczycielskiej”, 41 punktów ECTS na specjalizacji: „translatoryka”, 41 punktów ECTS na specjalizacji: „komunikacja międzykulturowa

w biznesie i reklamie”,

- 2) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia: 64 punkty ECTS zarówno dla studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych,
- 3) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych i projektowych: 23 punkty ECTS zarówno dla studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych,
- 4) minimalną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać, realizując moduły kształcenia oferowane na zajęciach ogólnouczelnianych lub na innym kierunku studiów: 11 punktów ECTS zarówno dla studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych,
- 5) liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z obszaru nauk społecznych, nie mniejszą niż 5 punktów ECTS,
- 6) liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z języka obcego: 9 punktów ECTS, zarówno w przypadku studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych,
- 7) liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach z wychowania fizycznego: 2 punkty ECTS zarówno w przypadku studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych.

Kwestie wybieralności modułów na kierunku nie wzbudziły wątpliwości w trakcie spotkań ZO PKA z pracownikami i studentami Jednostki.

1.5.6

Program studiów zapewnia studentowi możliwość wyboru zajęć, za co najmniej 30% ogólnej sumy ECTS.

Na studiach I stopnia umożliwia się studentowi wybór modułów kształcenia, do których przypisuje się punkty ECTS w wymiarze: 32% dla specjalizacji „nauczycielskiej” i 30% dla specjalizacji: „translatoryka” oraz „komunikacja międzykulturowa w biznesie i reklamie” zarówno dla studiów stacjonarnych, jak i studiów niestacjonarnych (wybór modułów kształcenia obejmuje 64 punkty ECTS dla specjalizacji nauczycielskiej i 58 punktów ECTS dla specjalizacji: Translatoryka oraz Komunikacja międzykulturowa w biznesie i reklamie).

Na studiach I stopnia wyborowi, oprócz wymienionych już trzech specjalizacji, podlegają: seminarium dyplomowe, lektorat z języka obcego i wykłady monograficzne.

Natomiast na studiach II stopnia program studiów umożliwia studentowi wybór modułów kształcenia, do których przypisuje się punkty ECTS w wymiarze 41% dla wszystkich specjalizacji, zarówno dla studiów stacjonarnych, jak i studiów niestacjonarnych (wybór modułów kształcenia obejmuje 53 punkty ECTS dla specjalizacji „nauczycielskiej”, 52 punkty ECTS dla specjalizacji: „translatoryka” oraz „komunikacja międzykulturowa w biznesie i reklamie”). Na studiach II stopnia wyborowi, oprócz wymienionych już trzech specjalizacji, podlegają: seminarium dyplomowe, lektorat z języka obcego oraz wykłady monograficzne.

1.5.7

Kolejność modułów w planie studiów jest merytorycznie i logicznie uzasadniona. W rozkładzie godzinowym zajęć kierowano się zasadą równomiernego obciążania semestrów, z odciążeniem ostatniego w związku z finalizacją pracy dyplomowej.

Formy zajęć są zróżnicowane i dostosowane do ogólnoakademickiego profilu kształcenia oraz treści i efektów kształcenia. Są to: wykłady, konwersatoria, ćwiczenia, warsztaty, laboratoria i seminaria. Studenci podczas spotkania z ekspertem ZO PKA pozytywnie ocenili dobór form zajęć do specyfiki ich kierunku i wskazali na zachowanie właściwej proporcji pomiędzy zajęciami teoretycznymi (wykładami) a pozostałymi formami. Analiza dokumentacji i hospitacje wybranych zajęć dydaktycznych potwierdzają trafność doboru form zajęć dydaktycznych z zakresu poszczególnych modułów kształcenia w stosunku do określonych dla nich efektów oraz treści kształcenia a także możliwość osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia w wyniku uczestniczenia w formach zajęć z poszczególnych przedmiotów, określonych w planie studiów, w tym w szczególności osiągnięcia efektów kształcenia w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej

Zajęcia prowadzone są przez wielu wykładowców, co pozwala studentom na zetknięcie się z różnymi metodami dydaktycznymi i osobowościami naukowymi.

Grupy ćwiczeniowe, językowe, laboratoryjne i warsztatowe liczą ok. 15 osób. Wykłady odbywają się dla wszystkich studentów danego semestru. Wykłady specjalizacyjne natomiast przeznaczone są dla studentów przypisanych do danej specjalizacji. Grupa konwersatoryjna nie przekracza 40 osób. Taka wielkość grup umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz

kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, ponieważ realne jest wprowadzenie form aktywności prowadzących do osiągnięcia tych efektów.

ZO stwierdza zgodność harmonogramu zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, z zasadami higieny procesu nauczania. Przerwy między poszczególnymi zajęciami zapewniają bezpieczne przemieszczanie się studentów między salami i/lub wykorzystanie czasu na posiłek. Harmonogram zajęć umożliwia powrót do domu i należyty odpoczynek przed kolejnym dniem pracy.

W ramach „filologii” nie prowadzi się kształcenia na odległość.

1.5.8

Programy studiów uwzględnia praktyki zawodowe, określa szczegółowe zasady i formy odbywania praktyk (w formie procedury wydziałowej i Regulaminu praktyk dla kierunku „filologia”), zawiera informację na temat liczby godzin, terminów realizacji, wskazuje właściwe dlań efekty kształcenia, metody sprawdzania i oceny efektów kształcenia oraz przyporządkowuje punkty ECTS. Na studiach I stopnia student realizuje praktyki zawodowe w wymiarze 150 godzin (6 ECTS) (Na studiach drugiego stopnia praktyki nie są przewidziane w programie kształcenia). Efekty kształcenia obejmują znajomość terminologii dot. wybranej specjalizacji i umiejętność jej wykorzystania oraz kompetencje społeczne związane z pracą w zespole, zdolnościami organizacyjnymi oraz pracą własną. Efekty przypisane modułowi praktyk są prawidłowo odniesione do efektów kierunkowych.

Podstawą zaliczenia praktyki zawodowej jest pozytywna ocena praktyki wystawiona przez opiekuna ze strony uczelni, na podstawie informacji zebranych od opiekuna ze strony placówki lub zakładu pracy oraz złożenia u opiekuna praktyki ze strony uczelni wymaganej dokumentacji praktyki. Zaliczenia praktyki i wpisu do indeksu studenta dokonuje opiekun praktyki ze strony uczelni.

Weryfikacja efektów kształcenia następuje poprzez porównanie osiągnięcia efektów – wskazanych w sylabusach praktyk – z opinią pracodawcy o przebiegu praktyki oraz na podstawie indywidualnej rozmowy opiekuna praktyk ze studentem (i wypełnionego Dzienniczka praktyk w przypadku specjalizacji „nauczycielskiej”).

Przedstawiona ZO PKA dokumentacja praktyk oraz rozmowa z opiekunem praktyk na kierunku „filologia” wykazały, że weryfikacja efektów kształcenia odbywa się w sposób prawidłowy, choć należałoby doprecyzować rolę Jednostki/opiekuna praktyk w tym procesie. Studenci mają możliwość odbywania praktyk m.in. w szkołach, instytucjach i firmach prowadzących działalność turystyczną, ogólnobiznesową lub tłumaczeniową, które podpisały

umowę z uczelnią. Istnieje możliwość ich wydłużenia oraz możliwość ich realizacji w podziale na czas praktyk zrealizowany u dwóch pracodawców. Jednostka współpracuje z odpowiednimi instytucjami, w których są realizowane praktyki (zespół oceniający zapoznał się z ich listą).

1.5.9

Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia poprzez, przede wszystkim, prowadzenie zajęć w języku angielskim. Poza tym, umiędzynarodowienie kształcenia wzmacniane jest przez realizację programu kształcenia przez nauczycieli wywodzących się z ośrodków zagranicznych i wprowadzenie do programu kształcenia treści, dzięki którym student zapoznaje się z aspektami międzynarodowymi, (np. w ramach przedmiotów: Kultura angielskiego obszaru językowego, Literatura angielska, Literatura amerykańska, Historia Anglii i USA).

Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia także poprzez takie skonstruowanie oferty kształcenia, które czyni ją atrakcyjną dla studentów zagranicznych (głównie z Ukrainy), ofertę wymiany studentów w ramach programu Erasmus+, organizację konferencji międzynarodowych, w których uczestniczą studenci oraz współpracę z Clark University, w ramach której studenci wszystkich kierunków mogą uczestniczyć w wykładach/warsztatach prowadzonych w języku angielskim: Global Marketing and Advertising, Advanced Professional Communication, Intercultural Communication, Public Relations.

SAN, we współpracy z Clark University, oferuje także studia drugiego stopnia kończące się uzyskaniem dwóch dyplomów: polskiego dyplomu magistra SAN oraz amerykańskiego dyplomu Master of Science in Professional Communication. Program spełnia zarówno wymagania niezbędne do wydania dyplomu magistra Społecznej Akademii Nauk w Łodzi, jak i dyplomu Master Clark University.

1.6.

Zasady i procedury rekrutacji na ocenianym kierunku zapewniają właściwy dobór kandydatów.

1.6.1.

Rekrutacja na studia w formach stacjonarnej i niestacjonarnej na kierunek „filologia” prowadzona jest według zasad zgodnych z Regulaminem rekrutacji, zatwierdzonych przez

Senat uczelni w Uchwale Senatu Społecznej Akademii Nauk z siedzibą w Łodzi nr 2 z dnia 26 stycznia 2016 r. w sprawie zasad rekrutacji na studia stacjonarne i niestacjonarne w roku akademickim 2016/2017).

Od kandydatów na studia I i II stopnia wymagana jest kopia świadectwa dojrzałości oraz złożenie wszystkich wymaganych dokumentów określonych regulacjami wewnętrznymi uczelni oraz w przypadku studiów II stopnia, ukończenie co najmniej studiów I stopnia.

Od kandydatów na studia I stopnia na ocenianym kierunku wymagane jest zdanie egzaminu maturalnego (w tym matury międzynarodowej i matury europejskiej, lub legitymowanie się zagranicznym dyplomem potwierdzającym ukończenie szkoły średniej), z zastrzeżeniem zdania egzaminu maturalnego z języka angielskiego na poziomie rozszerzonym z wynikiem minimum 60%. W innych przypadkach odbywa się rozmowa kwalifikacyjna sprawdzająca kompetencje językowe kandydata na studia.

Od kandydatów na studia II stopnia na kierunku „filologia” wymagane jest ukończenie studiów I stopnia tej samej specjalności na kierunku „filologia” albo pokrewnej specjalności lub kierunku przy jednoczesnej potwierdzonej znajomości języka specjalności na poziomie C1. Dziekan może dla kandydatów-absolwentów innych kierunków wyznaczyć różnice programowe w celu uzupełnienia treści kierunkowych z zakresu nauk humanistycznych.

Przyjęte zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia.

1.6.2.

Kwestie związane z potwierdzaniem efektów uczenia się na ocenianym kierunku określa Regulamin potwierdzenia efektów uczenia się w Społecznej Akademii Nauk z siedzibą w Łodzi przyjęty uchwałą Senatu SAN z dnia 24 marca 2015 roku wdrożony z dniem 1 października 2015 roku oraz funkcjonująca w ramach WSZJK procedura P-19 (Potwierdzenie efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów). Określają one zasady potwierdzania posiadanych kwalifikacji i kompetencji wnioskodawców w celu stworzenia elastycznego systemu kształtowania ścieżki nauczania i procedury związane z potwierdzeniem efektów uczenia się oraz wskazują organy do tego uprawnione.

1.7.

System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

1.7.1.

Ogólne zasady oceniania osiągniętych efektów kształcenia oraz prac dyplomowych zawarte

zostały w procedurze wydziałowej i znajdują przełożenie na zapisy zawarte w sylabusach. Przedmiotowe efekty kształcenia weryfikowane są w trakcie zajęć dydaktycznych poprzez różne formy oceny częściowej (np. testy, projekty, opracowania, wypowiedzi ustne) oraz egzaminy na zakończenie poszczególnych modułów.

Stosowane metody sprawdzania i oceniania, po analizie sylabusów oraz wybranych losowo prac etapowych, uznać należy za nie w pełni adekwatne do zakładanych efektów kształcenia w obszarze kompetencji społecznych. Kompetencje te są najczęściej sprawdzane poprzez egzamin lub zaliczenie pisemne (test), czyli w sposób nieprzystający do natury tych efektów kształcenia, albo poprzez obserwację, do której przeprowadzenia i udokumentowania nie ma odpowiedniego narzędzia.

Biorąc pod uwagę opinie ZO PKA i interesariuszy wewnętrznych można uznać, że system oceny pełni na kierunku funkcję wspomagającą studentów w procesie uczenia się i umożliwia skuteczne sprawdzenie stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów, także w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, z zastrzeżeniami dot. kompetencji społecznych sformułowanymi powyżej. Obejmuje on również zajęcia z języków obcych i proces dyplomowania, opisany w osobnej wydziałowej procedurze, oraz praktyki zawodowe.

Ocena wybranych losowo prac etapowych wykazała trafność doboru, specyficzność i skuteczność metod sprawdzania i oceniania efektów kształcenia osiągniętych przez studentów, w zakresie wiedzy, umiejętności i, z zastrzeżeniami sformułowanymi powyżej, kompetencji społecznych w stosunku do efektów kształcenia określonych zarówno dla modułów kształcenia, jak i całego programu kształcenia.

Egzamin dyplomowy jest ostateczną formą weryfikacji efektów kształcenia, ma charakter ustny i jego celem jest sprawdzenie wiedzy, umiejętności i kompetencji z zakresu „filologii” oraz problematyki związanej z pracą dyplomową. Prace w celu weryfikacji ich oryginalności poddawane są systemowi antyplagiatowemu. Oceny pracy dokonuje recenzent wyznaczony przez Dziekana oraz opiekun pracy. Egzamin dyplomowy odbywa się przed Komisją, której przewodniczy Dziekan lub powołany przez niego nauczyciel akademicki z tytułem naukowym lub stopniem naukowym doktora habilitowanego.

Analiza dokumentacji wykazała trafność doboru i skuteczność metod sprawdzania i oceniania prac dyplomowych w powiązaniu z ogólnoakademickim profilem kształcenia, koncepcją kształcenia na ocenianym kierunku i obszarem kształcenia do którego został on przyporządkowany a także zakładanymi dla niego efektami kształcenia. Jednostka określiła

sposoby i efekty wykorzystania wyników oceny diagnostycznej, kształtującej i podsumowującej do kierowania procesem uczenia się studentów i wspomagania ich w uczeniu się, szczególnie w odniesieniu do studentów z Ukrainy, gdzie wskazano na konieczność wprowadzenia dodatkowych konsultacji nauczycieli akademickich i zajęć językowych w celu zmniejszenia skali odsiewu.

1.7.2.

Stosowane na ocenianym kierunku zasady weryfikacji wiedzy i umiejętności studentów zapewniają przejrzystość i obiektywizm ocen, z zastrzeżeniami dot. zasad weryfikacji kompetencji społecznych sformułowanymi powyżej.

Ogólne procedury związane z pomiarem i oceną efektów kształcenia określone są w Regulaminie Studiów. Określa on w szczególności prawa i obowiązki studenta związane z zaliczaniem przedmiotów, zdawaniem egzaminów, zaliczaniem etapów studiów i całych studiów. Rozwiązania zawarte w Regulaminie wprowadzają odpowiednie regulacje związane z zaliczaniem przedmiotów i etapów kształcenia, określają ramy organizacyjne dla procesu weryfikacji osiągnięć studenta, formułują uprawnienia odwoławcze oraz określają konsekwencje braku zaliczenia. Regulamin określa również skalę stosowanych ocen w ramach procesu weryfikacji osiągnięć studenta. Na uczelni przyjęto wyrażanie poziomu osiągnięcia danego przedmiotowego efektu kształcenia w następującej skali ocen: bardzo dobry (5), dobry plus (4+), dobry (4), dostateczny plus (3+), dostateczny (3), niedostateczny (2).

Forma zaliczenia przedmiotu oraz kryteria oceny końcowej ustalone są przez prowadzącego, wpisywane do sylabusu przedmiotu i podawane na pierwszych zajęciach. Studenci potwierdzili tę praktykę.

Przejrzystość i rzetelność systemu sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest weryfikowana przez Komisję Programową przy wsparciu nauczycieli akademickich wyznaczonych przez Dziekana jednostki, którzy prowadzą monitoring w tym obszarze na mocy obowiązującej na Wydziale w ramach WSZJK procedury P-10. Ocena Zespołu polega na weryfikacji zakładanych i osiągniętych przez studentów efektów kształcenia, form prowadzenia zajęć i metod dydaktycznych, formy zaliczenia przedmiotu, przeglądzie prac zaliczeniowych lub egzaminacyjnych. Ocena dokonywana jest pod kątem właściwego doboru wszystkich tych elementów do zakładanych i ujętych w danym sylabusie efektów kształcenia. Prace etapowe są archiwizowane, a zasady tej archiwizacji określa procedura P-10. Studenci mają informację zwrotną dotyczącą swoich prac, co zapewnia przejrzystość systemu

oceniań.

W sytuacjach problematycznych student może wystąpić o egzamin komisyjny. Regulamin Studiów SAN określa, że: „Na pisemny wniosek studenta, w którym student zgłasza uzasadnione zastrzeżenia co do bezstronności, formy, trybu bądź przebiegu zaliczenia przedmiotu lub egzaminu, Dziekan zarządza egzamin komisyjny”.

Kształcenie na odległość nie jest prowadzone.

3. Uzasadnienie oceny:

Koncepcja kształcenia na „filologii” została sformułowana zgodnie z misją i strategią SAN w Łodzi i Wydziału Humanistycznego w Warszawie, oraz uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe.

Plany rozwoju kierunku są powiązane z dostosowaniem oferty kształcenia do zmian zachodzących zarówno w naukach humanistycznych, jak i w rzeczywistości społeczno-gospodarczej, umożliwiając tym samym studentom elastyczne i efektywne dostosowywanie się do warunków zmieniającego się rynku pracy. Zastrzeżenia budzi jedynie formuła prowadzonej w Jednostce specjalizacji „nauczycielskiej”, której nazwa może sugerować kandydatom na studia, że uzyskają uprawnienia niezbędne do wykonywania zawodu nauczyciela.

Jednostka prawidłowo przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru kształcenia oraz wskazała dziedzinę nauki oraz dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

Zakładane dla kierunku efekty kształcenia są spójne z obszarowymi efektami z zakresu nauk humanistycznych dla profilu ogólnoakademickiego i zostały sformułowane zgodnie z regulami KRK w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy oraz w dalszej edukacji. Program studiów oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia na ocenianym kierunku w pełni umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie odpowiednich kwalifikacji dostosowanych do poziomu kształcenia.

Zasady i procedury rekrutacji na ocenianym kierunku zapewniają właściwy dobór studentów i nie zawierają przepisów dyskryminujących jakąkolwiek grupę kandydatów, opierając się na zasadzie równych szans w podejmowaniu kształcenia. Na kierunku istnieje możliwość potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

W Jednostce funkcjonuje wielostopniowy system monitorowania postępów w uczeniu się, który umożliwi skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, z zastrzeżeniami dot. zasad weryfikacji kompetencji społecznych.

4. Zalecenia:

1. zmodyfikowanie formuły prowadzonej w Jednostce specjalizacji „nauczycielskiej” w sposób, który jednoznacznie określi kwalifikacje zawodowe wybierających ją studentów i pozwoli dostosować specjalizację do wymogów rynku pracy, z uwzględnieniem sugestii interesariuszy zewnętrznych,
2. położenie większego nacisku na skuteczną weryfikację efektów kształcenia w zakresie kompetencji społecznych,
3. precyzyjne określenie zakresu obowiązków opiekuna praktyk na kierunku „filologia”.

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszarom kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

1. Ocena: w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

Minimum kadrowe kierunku stanowi ośmiu samodzielnych pracowników naukowych (w tym czterech profesorów tytularnych) oraz sześciu doktorów. Zespół wizytujący PKA przeprowadził ocenę spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego na podstawie przesłanej dokumentacji, dokumentów przedstawionych podczas wizytacji i rozmów przeprowadzonych z Władzami Wydziału. W ocenie uwzględniono w szczególności

posiadane stopnie naukowe i specjalizację naukową oraz dorobek nauczycieli akademickich. Sprawdzono również obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wliczeniu do minimum kadrowego, których treść zweryfikowano z informacjami zawartymi w systemie POL-on.

Przeprowadzona analiza wskazuje, iż wymagania dotyczące minimum kadrowego na studiach pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim zostały spełnione.

Zespół oceniający zaliczył do minimum kadrowego na studiach pierwszego stopnia 14 nauczycieli akademickich, z których 8 posiada tytuł naukowy lub stopień doktora habilitowanego, 6 stopień doktora. Wszyscy zaliczeni do minimum pracownicy posiadają dorobek w dziedzinie nauk humanistycznych, z czego 13 w dyscyplinie językoznawstwo a 1 w dyscyplinie literaturoznawstwo.

Zespół oceniający zaliczył do minimum kadrowego na studiach drugiego stopnia 14 nauczycieli akademickich, z których 8 posiada tytuł naukowy lub stopień doktora habilitowanego, 6 stopień doktora. Wszyscy zaliczeni do minimum pracownicy posiadają dorobek w dziedzinie nauk humanistycznych, z czego 13 w dyscyplinie językoznawstwo a 1 w dyscyplinie literaturoznawstwo.

Wszyscy nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe aktywnie publikują wyniki swoich badań oraz specjalizują się w zakresie języka angielskiego, który jest jedynym językiem studiów na kierunku. Spełnione zatem zostają wymogi określone w § 14 ust. 2 i § 15 ust. 2 Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 3. października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia.

Weryfikacja akt osobowych osób stanowiących minimum kadrowe pokazuje, iż teczki zawierają dokumentację poświadczającą uzyskanie stopni i tytułów naukowych. Dokumenty dotyczące nawiązania stosunku pracy (umowy o pracę) zawierają informacje o uczelni, jako podstawowym lub dodatkowym miejscu pracy zgodnie z art. 119 ust. 1 ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym. Dokumentacja, a w szczególności oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego pozwala stwierdzić, iż osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają także warunki określone w art. 112a ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Osoby zaliczone do minimum kadrowego zostały zatrudnione w Uczelni nie później niż od początku semestru studiów oraz w pełnym wymiarze czasu pracy, spełnione są więc wymagania określone w § 13 ust. 1 w/w Rozporządzenia oraz w art. 9a ust. 1 ustawy Prawo

o szkolnictwie wyższym.

Analiza obciążeń dydaktycznych nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe wykazała, iż wszyscy spełniają warunki określone w § 13 ust. 2 ww. Rozporządzenia. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunku filologia o profilu akademickim, widoczna jest jednak dysproporcja między liczbą przedstawicieli dyscypliny językoznawstwo (13 osób) w stosunku do przedstawicieli dyscypliny literaturoznawstwo (1 osoba). Nie wpływa to negatywnie na proces kształcenia, ponieważ zajęcia literaturoznawcze prowadzą osoby o odpowiednich kwalifikacjach (stopień doktora) spoza minimum kadrowego. Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów na studiach I i II stopnia wynosi 1:30 i spełnia tym samym wymagania § 17 ust. 1 pkt. 8 ww. Rozporządzenia.

2.2

Analiza dorobku naukowego nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia potwierdza, że zajęcia powierzane są osobom, których dorobek naukowy oraz doświadczenie zawodowe są związane z zakresem prowadzonego przedmiotu i z dyscypliną naukową, z której przedmiot się wywodzi. Kadra posiada zarówno doświadczenie w zakresie prowadzenia badań naukowych, jak również odpowiednie doświadczenie dydaktyczne, w większości przypadków w dydaktyce na poziomie akademickim, ale także na poziomie szkoły średniej (przykładowo, wśród osób prowadzących zajęcia związane z dydaktyką języka znajdują się osoby ze stopniem naukowym oraz wieloletnim doświadczeniem w nauczaniu języka w szkole).

Należy podkreślić, iż pośród nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe znajdują się wybitni badacze o uznaniu międzynarodowym, których obecność wpływa bardzo pozytywnie na badania prowadzone na kierunku i ich przełożeniu na dydaktykę. Przeprowadzone hospitacje wskazują na dobry poziom zajęć dydaktycznych: prowadzący byli dobrze przygotowani do zajęć, metody prowadzenia były właściwie dostosowane do formy zajęć, zaś przekazywane na zajęciach treści były zgodne z treściami określonymi w sylabusie.

Uczelnia nie prowadzi zajęć na odległość.

2.3

Polityka kadrowa na kierunku i w całej Uczelni prowadzona jest w sposób systemowy i uwzględnia standardy dotyczące kwalifikacji nauczycieli akademickich określone tak w Uczelnianym, jak i w Wydziałowym Systemie Zarządzania Jakością Kształcenia. Politykę kadrową regulują klarownie zdefiniowane procedury: P-04 („Rozwój naukowy pracowników akademickich, udział w szkoleniach wewnętrznych oraz dokumentacja dotycząca rozwoju naukowego”), P-05 („Ocena osiągnięć i nagradzanie pracowników akademickich oraz jednostek naukowo-dydaktycznych”), P-08 („Prowadzenie hospitacji zajęć dydaktycznych”), P-09 („Ocena jakości zajęć dydaktycznych i pracy wykładowców dokonywana przez studentów - tzn. ankietyzacja”), P-15 („Przeprowadzanie postępowań konkursowych na stanowiska nauczycieli akademickich”).

Optymalizacja doboru kadry i obsady zajęć dydaktycznych odbywa się dzięki konkursowemu zatrudnianiu pracowników, bieżącym hospitacjom, ocenie pracowników przez studentów (ankiety) oraz okresowej ocenie pracownika obejmującej dorobek naukowy, dydaktyczny i organizacyjny, za którą odpowiedzialny jest Dziekan w porozumieniu z dyrektorem instytutu. Należy podkreślić, że dla przeprowadzania wszystkich tych czynności przygotowano ujednolicone procedury i formularze, np. „Arkusze okresowej oceny pracownika”, „Arkusze hospitacji”, „Kwestionariusz oceny wykładowców”. Podnoszeniu kwalifikacji kadry służą także organizowane dla młodszych nauczycieli akademickich szkolenia pedagogiczne oraz seminaria naukowe.

Obok działań ocennych, polityka kadrowa w wizytowanej Jednostce uwzględnia także działania motywacyjne i wspomagające rozwój kadry, obejmujące finansowanie publikacji w czasopiśmie lub monografiach publikowanych poza uczelnią oraz udział w konferencjach naukowych organizowanych przez ośrodki zewnętrzne; umożliwienie publikacji w czasopiśmie i monografiach afiliowanych przez Społeczną Akademię Nauk; finansowanie projektów i grantów wewnętrznych; stypendia naukowe, finansowanie szkoleń podwyższających kwalifikacje zawodowe oraz finansowanie zagranicznych i krajowych staży zawodowych.

Przykładem skuteczności tych działań może być fakt, iż w ciągu ostatnich trzech lat awans naukowy uzyskało 8 osób z grona minimum kadrowego (1 profesura, 3 habilitacje, 4 doktoraty) oraz 9 osób z grona pracowników spoza minimum kadrowego (doktoraty).

W toku spotkania z kadrą pracownicy kierunku wyrazili zadowolenie ze stopnia wsparcia ich

rozwoju przez uczelnię, szczególnie w zakresie finansowania publikacji, wyjazdów konferencyjnych (zagranicznych i krajowych) oraz organizowania seminariów i konferencji na miejscu. Wprawdzie żadna ze starających się osób o finansowanie przedsięwzięcia nie spotkała się dotychczas z odmową, postulowano jednak systemowe stworzenie odrębnej puli dla publikacji, gdyż dawałoby to większe poczucie zabezpieczenia druku prac monograficznych, niż działania doraźne.

Zasygnalizowano zaległości i odroczenia w wypłatach dla pracowników nieetatowych i pracujących w ramach umów cywilno-prawnych oraz zdarzający się brak przejrzystości w formułowaniu tych umów.

Rozwojowi kadry sprzyjają także działania Jednostki mające na celu umiędzynarodowienie kierunku, wpisane w misję i strategię Uczelni. Wedle przedstawionej dokumentacji Uczelnia współpracuje z 93-ema ośrodkami zagranicznymi; we współpracy z częścią tych ośrodków (m. in. Clark University, Uniwersytet Wiedeński, Uniwersytet w Edynburgu, Uniwersytet Floryda, Uniwersytet Narodowy im. I. Franki we Lwowie) pozostaje też instytut prowadzący kierunek.

W latach 2012-2016 w wymianie zagranicznej na kierunku uczestniczyło 34 polskich nauczycieli akademickich oraz 47 studentów (w tym odpowiednio 6 i 32 w ramach programu Erasmus) oraz 82 nauczycieli akademickich i 104 (w tym 8 w ramach programu Erasmus) studentów z zagranicy.

Dobrym przykładem jest współpraca z Clark University z USA, z którym kierunek ma umowę o podwójnym dyplomie: część zajęć z programu oferowanego przez amerykańskiego partnera prowadzą nauczyciele kierunku, część zaś wizytujący nauczyciele akademicy z USA. Innym przykładem efektywnej działalności w obszarze umiędzynarodowienia jest organizacja cyklicznej konferencji międzynarodowej International Conference on Communication across Cultures; odbyły się jej dwie edycje w roku 2015 i 2016, przy czym ta ostatnia zgromadziła uczestników z 11 krajów.

Umiędzynarodowieniu sprzyja także wspomniane w punkcie 2.2 finansowanie wyjazdów na konferencje zagraniczne i staże oraz indywidualna współpraca przedstawicieli kadry z zagranicą: udział w redakcjach zagranicznych periodyków, wykłady gościnne, członkostwo w organizacjach i komisjach międzynarodowych.

2.4

Wizytacja przeprowadzona na kierunku „filologia” oraz analiza dostępnych materiałów wskazują, iż w Jednostce prowadzone są badania naukowe w obszarze wiedzy (nauki humanistyczne w dyscyplinach: językoznawstwo i literaturoznawstwo, do których odnoszą się zakładane efekty kształcenia na ocenianym kierunku. .

W ramach dyscypliny językoznawstwo prowadzone są badania w następujących działach: dydaktyka i akwizycja języka angielskiego, językoznawstwo historyczne, językoznawstwo ogólne i stosowane, komunikacja międzykulturowa i język biznesu, translacja oraz socjolingwistyka; w ramach dyscypliny literaturoznawstwo badania dotyczą literatury i kultury angielskiego obszaru językowego.

Wymiernym efektem tych badań w latach 2013-2016 były 92 wystąpienia na konferencjach międzynarodowych, 8 wykładów plenarnych, organizacja 10 konferencji lub warsztatów naukowych (w tym dwóch międzynarodowych konferencji cyklicznych) oraz publikacja 84 artykułów, 3 monografii oraz 6 prac zbiorowych. Znaczna liczba tych prac ukazała się w bardzo dobrych lub dobrych wydawnictwach i czasopismach w kraju i za granicą. W ramach kierunku usytuowany jest także renomowany krajowy periodyk Kwartalnik Neofilologiczny, któremu w części B wykazu czasopism naukowych, opublikowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w dniu 23 grudnia 2015 roku, przyznano 12 punktów (w periodyku publikują także pracownicy ocenianego kierunku). Badania obejmują zarówno działalność indywidualną poszczególnych nauczycieli akademickich, jak i pracę w zespołach, którym z zasady przewodniczy samodzielny pracownik naukowy (w jednym przypadku osoba ze stopniem doktora). O efektywności prowadzonych w ramach kierunku badań świadczą także wspomniane wyżej w punkcie. 2.3 awanse naukowe w postaci profesury, habilitacji i doktoratów.

2.5

Jak wynika z Raportu samooceny, dostępnej dokumentacji oraz wypowiedzi pracowników na spotkaniu z kadrą akademicką, badania prowadzone w ramach kierunku wykorzystywane są w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia w dwojaki sposób.

Pierwszym z nich jest bezpośrednie przełożenie badań naukowych nauczycieli akademickich na treści prowadzonych przez nich zajęć dydaktycznych; dotyczy to w szczególności wykładów monograficznych, zajęć specjalizacyjnych, seminariów oraz opracowywanych dla nich materiałów dydaktycznych. W niektórych przypadkach jest to wprowadzanie nowych

treści związanych z badaniami do zajęć już prowadzonych w ten sposób, by ewoluowały one równolegle z wynikami badań; w innych przypadkach jest to ustalenie zupełnie nowej tematyki zajęć w oparciu o najnowsze publikacje prowadzących zajęcia. Przykładem wzbogacenia i aktualizacji treści są zajęcia z Metodyki nauczania języka angielskiego, Psychopedagogiki, Interakcji klasowej i projektowania zadań w nauce języka angielskiego, na których wykorzystywane są najnowsze techniki multisensoryczne oraz elementy integracji nowoczesnych technologii mobilnych, będące przedmiotem badań nauczycieli prowadzących te zajęcia. Ilustracją wprowadzania nowej tematyki zajęć w oparciu o najnowsze publikacje są wykłady monograficzne z językoznawstwa kognitywnego oraz badań nad przekładem, wykłady monograficzne w zakresie lingwistyki antropocentrycznej, wykłady monograficzne z zakresu metafor pojęciowych, analizy dyskursu, teorii obiektywizacji, zajęcia Współczesne kierunki w dydaktyce języków obcych, wykład Wpływy obce na język angielski, zajęcia specjalizacyjne Metaforyczna powieść detektywistyczna oraz wykład Retoryka międzykulturowa. Rezultaty badań naukowych znajdują także odzwierciedlenie w formułowaniu tematów prac dyplomowych i prac semestralnych studentów oraz – poza programem kształcenia – w działalności kół naukowych (Creative Writing Club, Literatura i Kultura Angielskiego Obszaru Językowego, Koło Translatoryczne "Translingua", Koło Sekcji Nauczycielskiej „Symulator lekcji języka angielskiego”).

Drugim sposobem wykorzystywania badań naukowych w procesie dydaktycznym jest wprowadzanie zmian w programie nauczania. Dobrym przykładem jest tutaj wprowadzenie specjalizacji „Komunikacja międzykulturowa w biznesie i reklamie” oraz odpowiadających jej przedmiotów specjalizacyjnych. Specjalizacja ta wyewoluowała – w wyniku badań prowadzonych przez zespół adiunktów – z ogólnie dostępnej w także w innych uczelniach w kraju specjalizacji Język angielski w biznesie, co można uznać za modelowy przykład wykorzystania badań w doskonaleniu programu nauczania.

3. Uzasadnienie:

Proponowane dla kierunku „filologia” (studia I i II stopnia) minimum kadrowe spełnia wymogi określone w Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 3. października 2014 r w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia oraz odpowiednie regulacje zawarte w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym. Analiza spełnienia kryteriów oznaczonych dwiema cyframi wskazuje, iż kadra naukowa zatrudniona w

Jednostce zapewnia realizację programu kształcenia oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

Polityka kadrowa kierunku w ramach systemowych rozwiązań uczelnianych uwzględnia elementy ocenne i motywacyjne i sprzyja doborowi i rozwojowi kadry, czego dowodem są liczne awanse naukowe pracowników.

Polityka ta sprzyja również efektywnemu umiędzynarodowieniu badań i dydaktyki, co przejawia się w wysokiej liczbie nauczycieli akademickich biorących udział w wymianie międzynarodowej, udziałem w zagranicznych konferencjach, organizacją konferencji międzynarodowych oraz współpracą z zagraniczną uczelnią w ramach umowy o podwójnym dyplomie. W Instytucie, w ramach którego działa oceniany kierunek, w sposób efektywny prowadzone są indywidualne i zespołowe badania odpowiadające obszarowi nauk humanistycznych i dyscyplinom: językoznawstwo i literaturoznawstwo, do których odnoszą się efekty kształcenia. Badania te znajdują szerokie odzwierciedlenie w kształtowaniu i udoskonalaniu programu nauczania.

4. Zalecenia:

1. zmniejszenie dysproporcji liczbowej między przedstawicielami dyscypliny językoznawstwo i dyscypliny literaturoznawstwo.
2. utworzenie i umiejscowienie w systemie finansowania odrębnej puli w budżecie na publikację książek pracowników kierunku,
3. wyeliminowanie opóźnień w wypłatach dla pracowników nieetatowych oraz uprecyzyjnienie treści zawieranych z nimi umów.

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem.*

1. Ocena: w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

3.1

Współpraca z interesariuszami zewnętrznym z otoczenia społeczno-gospodarczego wpisana jest w misję i strategię Uczelni oraz ujęta systemowo w ramach Polityki Jakości SAN. Jednostka współpracuje z instytucjami edukacyjnymi, pracodawcami, biurami tłumaczeń i stowarzyszeniami przedsiębiorców oraz pracodawców. W celu usprawnienia tej współpracy powołano Pełnomocnika Rektora ds. Pracodawców; jak wynika jednak z wypowiedzi przedstawicieli środowiska, współpraca toczy się głównie na poziomie wydziału i kierunku.

W toku wizytacji ustalono, iż współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym przebiega efektywnie i pozwala reagować na zmiany demograficzne i społeczno-gospodarcze przez odpowiednie kształtowanie programu kształcenia. Analiza dokumentacji, a przede wszystkim bezpośrednia rozmowa z przedstawicielami środowiska społeczno-gospodarczego, potwierdzają, iż przedstawiciele tego środowiska aktywnie uczestniczą w opracowywaniu koncepcji kształcenia i określaniu efektów kształcenia, zwłaszcza w aspekcie opracowywania koncepcji kształcenia zgodnej z wymogami rynku pracy (jednostka przedstawiła oświadczenia 12 instytucjonalnych interesariuszy wewnętrznych potwierdzających ich udział w opracowaniu koncepcji kształcenia i programu kształcenia oraz listy intencyjne 6 kolejnych interesariuszy zewnętrznych deklarujące nawiązanie współpracy w tym zakresie).

Z wypowiedzi interesariuszy zewnętrznych wynika, iż główną platformą współpracy w zakresie kształtowania programu i efektów kształcenia są formalne (1 raz w semestrze) i częste nieformalne spotkania z przedstawicielami kierunku. W wypowiedziach wyraźnie potwierdzono, że Jednostka uwzględnia propozycje pracodawców w opracowaniu programu kształcenia i efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i – jak to nazwano – „postawy”, czyli kompetencji społecznych, szczególnie kompetencji miękkich w biznesie. Jako przykład efektywnej współpracy w tym zakresie podano utworzenie wspomnianej już specjalizacji „Komunikacja międzykulturowa w biznesie i reklamie”. Innym przykładem jest opracowanie całego programu *Pisania oraz Fonetyki i Wymowy* w ścisłej współpracy ze środowiskiem edukacyjnym. Ogólny program praktycznej nauki języka angielskiego był również konsultowany z przedstawicielami wydawnictwa Macmillan Polska. Godnym podkreślenia przykładem korzyści płynących ze współpracy z otoczeniem jest wymiana opinii

na temat struktury kwalifikacji (tzw. dawniej „sylwetki”) absolwenta, w wyniku której struktura ta ewoluuje, ulegając uaktualnieniu i korektom (m. in. w zakresie uzupełnienia wiedzy teoretycznej umiejętnościami praktycznymi). Jak wynika z raportu samooceny, jednostka współpracuje także z Instytutem Analiz Rynku Pracy, który świadczy usługi z zakresu szkoleń, badań i ekspertyz z obszaru rynku pracy, co pozwala na lepsze kształtowanie umiejętności potrzebnych na poszczególnych stanowiskach pracy oraz kształtowanie kompetencji zapewniających efektywne funkcjonowanie w środowisku zawodowym.

W toku spotkania wskazano także, iż wymiana opinii i informacji przebiega dwustronnie na osi pracownicy Jednostki–pracodawcy oraz pracodawcy–studenci, co daje pozytywny efekt w postaci sprzężenia zwrotnego. Studenci niejednokrotnie sami zwracają się do pracodawców (szczególnie instytucji edukacyjnych) z prośbą o informacje i porady w sprawie organizacji oświaty.

Innym przykładem zaangażowania studentów we współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest współpraca Jednostki z jedną z agencji reklamowych. Studenci ze specjalizacji „Komunikacja międzykulturowa w biznesie i reklamie” uczestniczą w warsztatach i panelach dyskusyjnych *Introduction to the World of Advertising*. Działania te mają na celu rozwinięcie nieczęsto jeszcze spotykanych na polskim rynku kompetencji z zakresu reklamoznawstwa. Należy dodać, iż wedle informacji otrzymanych z Uczelni, dwoje z uczestników tych warsztatów znalazło w tej agencji zatrudnienie na umowę o pracę.

Najszerzą płaszczyzna zetknięcia pracodawców i przedstawicieli środowiska gospodarczego są praktyki studenckie, realizowane na podstawie umów z interesariuszami zewnętrznymi. Przedstawiciele firm i instytucji obecni na spotkaniu jednoznacznie stwierdzili, iż bardzo chętnie umożliwiają organizację praktyk w swoich zakładach pracy.

Weryfikacja efektów kształcenia ze strony otoczenia społeczno-gospodarczego odbywa się głównie na podstawie tych praktyk i polega na przekazywaniu opinii pracodawców jednostce. Ma to charakter niesformalizowany, ponieważ – jak wynika z punktu 1.5.8 – merytoryczny nadzór nad praktykami sprawuje przedstawiciel uczelni. Interesariusze zewnętrzni wyrażają również opinię na temat wiedzy, umiejętności i kompetencji zawodowych absolwentów uczelni, oraz na temat ewentualnej potrzeby uzupełniania programów kształcenia o treści i efekty kształcenia niezbędne na rynku pracy.

Zdaniem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego ich współpraca z Jednostką przynosi wymierne korzyści obydwu stronom; jako mankament wskazano brak uprawnień nauczycielskich absolwentów specjalizacji nauczycielskiej kierunku „filologia”.

3.2 Nie dotyczy.

3. Uzasadnienie:

Analiza dokumentacji i Raportu samooceny oraz rozmowy przeprowadzone z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego (przedstawiciele firm, biur tłumaczeń i placówek oświatowych) wskazują, iż współpraca ze środowiskiem społeczno-gospodarczym i kulturalnym prowadzona jest efektywnie i umożliwia wpływ interesariuszy zewnętrznych na kształtowanie programu oraz efektów kształcenia oraz w pewnej mierze na weryfikację tych efektów. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym ujęta jest w system funkcjonowania uczelni i skutecznie prowadzona w codziennej praktyce przez wydział i oceniany kierunek.

4. Zalecenia:

1. weryfikacja efektów kształcenia przez otoczenie społeczno-gospodarcze wymaga, szczególnie w przypadku praktyk, udoskonalenia i większego stopnia systemowości.

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów

1. Ocena: w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

4.1

Jak wynika z Raportu samooceny, Wydział zlokalizowany jest w dwóch budynkach w Warszawie.

W budynku przy ul. Ciołka 6 (pow. 4041 m²) znajdują się pomieszczenia dydaktyczne, biurowe i noclegowe; znajduje się tam także Dom Studenta. Główna siedziba Wydziału i ocenianego kierunku mieści się w budynku przy ul. Łuckiej 11 (pow. 6480,2 m²). Uczelnia jest właścicielem obydwu obiektów. Wizytacja na miejscu oraz dane zawarte w Raporcie samooceny pozwalają uznać warunki lokalowe za bardzo dobre. W budynku Wydziału przy ul. Łuckiej 11 znajdują się m.in.: 3 aule wykładowe – każda na ponad 200 osób, 6 sal wykładowych – każda na 100 do 120 studentów, 7 laboratoriów komputerowych – każde po 20 stanowisk, studio filmowe, studio telewizyjne, studio radiowe – z których korzystają również studenci kierunku – 12 specjalistycznych sal dydaktycznych (w tym multimedialne pracownie językowe), 30 sal dydaktycznych (każda od 20 do 40 osób), 4 sale seminaryjne – każda dla 20 studentów, wyspecjalizowane laboratoria plastyczne, biblioteka wraz ze skomputeryzowaną czytelnią, magazyn biblioteki i podręczne archiwum, pokoje instytutów i katedr, dziekanaty, pomieszczenia administracyjne, pomieszczenia samorządu studenckiego, pokoje do rozwijania zainteresowań artystycznych, siłownia wraz z zapleczem oraz dwa bufety.

W chwili obecnej na Wydziale nie studiują osoby niepełnosprawne, jednak budynek jest dostosowany do ich potrzeb: jest wyposażony w podjazdy, windy wewnętrzne i toalety przystosowane dla wózków inwalidzkich. W bibliotece oraz w pracowniach komputerowych znajdują się stanowiska komputerowe przeznaczone dla osób niedowidzących i niedosłyszących (komputery wyposażone są w 24" monitory, program ZoomText MagReader oraz klawiaturę Zoomtext - z dużymi kontrastowymi klawiszami).

Wiele sal wyposażonych jest w nowoczesny sprzęt audiowizualny, ponadto w każdym pomieszczeniu dydaktycznym istnieje możliwość użycia takiego sprzętu dostępnego na Wydziale (laptopy, projektory multimedialne, rzutniki do folii, radiomagnetofony). Aule wykładowe zostały wyposażone w zintegrowany system multimedialny zarządzający działaniem wideoprojektora, odtwarzacza DVD, odbiorników telewizji satelitarnej, multimedialnego komputera, tablicy elektronicznej z interfejsem do komputera, tablicy magnetycznej dwustronnej, elektrycznie rozwijanego ekranu, obsługą oświetlenia i

zaciemnienia sali. Akustyka tych sal jest bardzo dobra, co można było stwierdzić w czasie wizytacji na miejscu.

Wydział dysponuje własną lokalną siecią komputerową złożoną z 140 stanowisk w części dydaktyczno-badawczej oraz 24 stanowisk w części biurowej. Studenci i pracownicy naukowo-dydaktyczni mają pełny dostęp do Internetu poprzez strukturę sieci LAN i sieć Intranetową. Sieć komputerowa dołączona jest za pomocą dwóch niezależnych światłowodowych w oparciu o router dostępowy wyposażony w system przeciwdziałania atakom piratów komputerowych Firewall. W tygodniu jedna pracownia komputerowa jest udostępniona dla wszystkich studentów w ramach tzw. ogólnodostępnego czasu, nadto z każdego miejsca Uczelni jest dostęp do Internetu pozwalający na wykorzystanie własnego sprzętu.

Na podstawie analizy dokumentacji, oglądu infrastruktury oraz wypowiedzi nauczycieli akademickich w toku spotkania można stwierdzić, iż liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych oraz infrastruktura sieciowo-komputerowa są w pełni dostosowane do liczby studentów i potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku oraz do prowadzonych badań naukowych.

Należy zauważyć, iż Dział Jakości Kształcenia – zgodnie z wewnętrzną procedurą P-07 – przeprowadza wśród studentów badania ewaluacyjne, mające służyć systemowej poprawie warunków kształcenia. Badanie te obejmują m. in. bazę dydaktyczną i bibliotekę, a ich wyniki publikowane są w formie Raportów ewaluacyjnych (dotychczas trzy edycje: 2009/10, 2012/13, 2014/15).

4.2

Studenci i pracownicy ocenianego kierunku mają do dyspozycji bibliotekę, której zbiory w dziale tematycznym „filologia” liczą 6520 woluminów (2808 tytułów). Obejmują one publikacje z językoznawstwa, literaturoznawstwa oraz kulturoznawstwa. W opinii pracowników naukowo-dydaktycznych są one bogate, jak na stosunkowo niewielką Uczelnię (opinia wyrażona w czasie spotkania z kadrą akademicką). Uzupełniają je inne działy tematyczne, z których dla nauczycieli akademickich oraz studentów kierunku najistotniejsze są: socjologia (1371 tytułów, 5989 woluminów), marketing (odpowiednio: 1117 / 4230), reklama i public relations (355/1784), etyka (323/1784), psychologia (1689/4690), psychologia społeczna (769/3233) oraz pedagogika (1578/3759). Prenumerowane są

czasopisma związane z kierunkiem (np. Edukacja, English Teaching Professional, The Teacher, Kultura i Społeczeństwo, Kwartalnik, Pedagogiczny, Kwartalnik Neofilologiczny). Zbiory te stanowią dobrą bazę biblioteczną zarówno dla studiujących na kierunku (zapewniają dostęp do księgozbioru odpowiadającego potrzebom przewidzianym w sylabusach), jak i dla pracowników naukowych. Należy dodać, iż księgozbiór Biblioteki – dzięki programowi Libra 2000 – jest z informatyzowany, co daje użytkownikom możliwość zapoznania się ze zbiorami przez Internet.

Studenci mają także dostęp do zbiorów Bibliotek Głównej SAN w Łodzi. Książki dostępne w innych bibliotekach SAN są zamawiane i sprowadzane na potrzeby studentów w drodze indywidualnych zamówień. Studenci i pracownicy mają również możliwość wypożyczeń międzybibliotecznych (Jednostka, wedle Raportu samooceny, współpracuje z 23 uczelniami w zakresie wymiany wydawnictw) oraz dostęp on-line do biblioteki Clark University.

Zaplecze lokalowe biblioteki obejmuje wypożyczalnię z regałami, na których przechowywane są zbiory książkowe oraz czytelnię ze stanowiskami do pracy na miejscu. Biblioteka czynna jest w dni powszednie w godzinach 9-17 oraz we wszystkie weekendy zjazdowe, co zapewnia dostęp do zbiorów także studentom niestacjonarnym. Godziny pracy w okresach sesji oraz egzaminów dyplomowych są dodatkowo dopasowywane do potrzeb studentów oraz nauczycieli akademickich. Jak wspomniano, zasoby biblioteczne podlegają ocenie studentów w badaniu bazy dydaktycznej. Studenci oraz nauczyciele akademicy mogą zgłaszać swoje propozycje w zakresie uzupełniania zasobów bibliotecznych.

Studenci i pracownicy mają także możliwość korzystania z zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki, IBUK oraz eIFL Direct na terenie biblioteki i poza nią. Mogą także korzystać z elektronicznych pełnotekstowych i bibliograficznych baz danych wybranych tytułów czasopism związanych z naukami humanistycznymi (na Platformie EBSCO Wirtualnej Biblioteki Nauki), m.in. z baz: Humanities International Complete, MagillOnLiterature Plus, Literary Reference Center, Education Research Complete, Communication & Mass Media Complete, ERIC, Academic Search Premier, Business Source Premier. Należy uznać, iż dostęp do źródeł elektronicznych w wystarczający sposób uzupełnia materialne zbiory biblioteczne.

4.3

Nie dotyczy.

2. Uzasadnienie:

Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku i prowadzenia badań z nim związanych. Biblioteka zapewnia materiały niezbędne dla procesu kształcenia i realizacji efektów kształcenia przyjętych dla kierunku. Studenci i pracownicy Jednostki mają dostęp do elektronicznych pełnotekstowych i bibliograficznych baz danych, w tym także do Wirtualnej Biblioteki Nauki.

4. Zalecenia:

brak

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Ocena: w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

5.1

Studenci pozytywnie ocenili zaangażowanie nauczycieli akademickich oraz ich wsparcie naukowo-dydaktyczne. Opiece dydaktycznej służą dyżury pracowników naukowo-dydaktycznych oraz władz Wydziału. W opinii studentów nauczyciele akademicy są dostępni znacznie częściej, niż wskazują na to wyznaczone dyżury. Ponadto, dodatkowo studenci mają możliwość kontaktu z nauczycielami również za pośrednictwem poczty elektronicznej. Na Uczelni działa instytucja opiekuna roku, do którego w pierwszej kolejności studenci mogą zwracać się z problemami.

Wszyscy studenci, którzy wyrażają zainteresowanie dodatkową aktywnością naukową mogą

rozwijać swoje zainteresowania w kołach naukowych. Znaczna część studentów uczestniczących w spotkaniu z ZO PKA czynnie uczestniczy w pracach kół naukowych.

W bibliotece studenci mają dostęp do wskazywanej w sylabusach literatury oraz czynnie uczestniczą w kompletowaniu księgozbioru przez możliwość zgłaszania zapotrzebowania na konkretne publikacje.

Uczelnia zapewnia studentom dostęp do wszystkich świadczeń pomocy materialnych określonych w art. 173 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Zasady ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu pomocy materialnej dla studentów reguluje „Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów Wydziału Nauk Humanistycznych w Warszawie Społecznej Akademii Nauk w Łodzi”, który ustalony został w porozumieniu z uczelnianym organem Samorządu Studentów. W skład Komisji stypendialnej wchodzi studenci delegowani przez Samorząd Studencki i pracownicy uczelni, przy czym studenci stanowią większość składu Komisji.

Obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA studenci wyrazili pozytywne wypowiedzi o systemie stypendialnym obowiązującym na Uczelni. Zasady oraz tryb przyznawania świadczeń pomocy materialnej są dla studentów zrozumiałe i motywujące do uzyskania lepszych osiągnięć w nauce. W bieżącym roku akademickim na kierunku „filologia” przyznano: 12 stypendiów socjalnych, 22 stypendia Rektora oraz 1 zapomogę.

Uczelnia posiada również domy studenta, którym zainteresowani wystawili ocenę dostateczną z powodu prezentowanego niskiego ich standardu.

Wśród największych atutów Uczelni studenci wymieniają kompetentną kadrę naukową oraz lokalizację Uczelni.

5.2

Uczelnia uczestniczy w programie Erasmus+. Zajęcia na ocenianym kierunku są prowadzone w całości w języku angielskim, co jest ogromnym atutem Jednostki, bowiem w znaczący sposób wpływa to na likwidację bariery językowej w procesie umiędzynarodowienia i stanowi wsparcie dla studentów chcących wyjechać w ramach programu Erasmus+. Mimo wszystko nie przekłada to się na wzrost mobilności studentów. Studenci wyrażają nikłe zainteresowanie uczestnictwem w wyjazdach, czego powodów należy upatrywać nie w braku systemu wspierającego studentów, ale przede wszystkim spraw osobistych studentów, w

tym konieczności podejmowania przez nich pracy zawodowej.

Studenci mają dostęp do informacji o programach wymian międzynarodowych oraz zasadach rekrutacji na stronie internetowej Uczelni. W ich opinii uznawanie osiągnięć zdobytych za granicą funkcjonuje prawidłowo. W ostatnich 3 latach z wymian międzynarodowych skorzystało 15 studentów, natomiast przyjechało 28. Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO PKA zwrócili uwagę na brak realnych możliwości wyboru języków, francuskiego bądź rosyjskiego w ramach lektoratów. Jak wynika z informacji przedstawionych przez władze Wydziału w ostatnich latach było małe zainteresowanie tymi językami.

Wszyscy studenci i absolwenci SAN mogą korzystać z bogatej oferty bezpłatnych kursów organizowanych przez Clark University i SAN prowadzonych w języku angielskim Global Marketing and Advertising, Advanced Professional Communication, Intercultural Communication, Public Relations (tzn. sample courses). Każdy uczestnik kursu otrzymuje certyfikat. Są one prowadzone w poszczególnych latach przez visiting professors z Clark University lub przez pracowników naukowych SAN.

5.3

Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, społecznym i kulturalnym. Wspiera ich w organizacji i prowadzeniu kół naukowych oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy przez prezentację rozbudowanej oferty praktyk. (Pomimo tego studenci jednak w większości przypadków sami dobierają sobie miejsce odbywania praktyk z uwagi na miejsce zamieszkania.) Studenci „filologii” mają również możliwość korzystania z konsultacji z doradcą zawodowym w ramach funkcjonowania Biura Karier.

5.4

Uczelnia wspiera studentów niepełnosprawnych przez zniesienie barier i ograniczeń architektonicznych (por. szczegółowy opis w kryterium 4.1) oraz przez odpowiednie wyposażenie sal dydaktycznych zwiększających ich komfort pracy.

Dla osób z niepełnosprawnością przewidziane jest stypendium specjalne, które przyznawane jest na podstawie aktualnego orzeczenia o niepełnosprawności. Na Uczelni został także powołany Pełnomocnik ds. osób niepełnosprawnych. Na wniosek studenta niepełnosprawnego Dziekan może przyznać prawo do Indywidualnej Organizacji Studiów

(IOS) – indywidualny sposób realizacji i rozliczania programu kształcenia w danym roku akademickim. W porozumieniu z prowadzącymi poszczególne przedmioty ustalany jest sposób uczestnictwa studenta w zajęciach dydaktycznych oraz formy ich zaliczania, sposobu odbywania praktyk zawodowych oraz realizowania innych obowiązków studenckich. W chwili obecnej na kierunku „filologia” nie studiują osoby z orzeczoną niepełnosprawnością.

5.5

Jak wynika z opinii prezentowanych przez studentów podczas spotkania z ZO PKA, obsługa w Dziekanacie odbywa się bez zakłóceń, godziny otwarcia dostosowane są do potrzeb studentów, a pracownicy zostali wysoko ocenieni, jako bardzo kompetentni. Studenci mogą swoje sprawy załatwiać indywidualnie, a w razie trudności mogą liczyć na wsparcie władz Wydziału (por. opis kryterium 5.1). Głównym narzędziem wspierającym opiekę dydaktyczną w zakresie dostępu do informacji jest platforma elektroniczny e-dziekanat, dzięki której każdy student po zalogowaniu na indywidualne konto ma możliwość sprawdzenia bieżących informacji o studiach. Platforma oferuje podgląd planu zajęć oraz wyników egzaminów i zaliczeń.

3. Uzasadnienie:

System opieki dydaktycznej, naukowej i materialnej w pełni sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznie wspiera w osiągnięciu założonych efektów kształcenia.

System pomocy materialnej działa prawidłowo w oparciu o „Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów Wydziału Nauk Humanistycznych w Warszawie Społecznej Akademii Nauk w Łodzi”. Wprawdzie studenci wykazują nikłe zainteresowanie wymianą międzynarodową to Uczelnia oferuje w tym zakresie pełne wsparcie. Wydział wspiera studentów w organizacji i pracy kół naukowych.

Uczelnia udziela studentom niepełnosprawnym wsparcia naukowego, dydaktycznego i materialnego w celu umożliwienia im pełnego i komfortowego udziału w procesie kształcenia.

Obsługa administracyjna Jednostki została oceniona bardzo pozytywnie.

4. Zalecenia:

1. podniesienie standardu w domach studenckich.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

6.1.1. projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,*

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania,*

6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

6.1.5. wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,*

6.1.6. kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej,*

6.1.7. wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,

6.1.8. zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,

6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,

6.1.10. dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Ocena: w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

6.1.

Wdrażaniu i prezentacji podstawowych założeń funkcjonującego na Uczelni, Wydziale oraz ocenianym kierunku studiów systemu zapewnienia jakości kształcenia towarzyszył cykl ogólnopolskich konferencji oraz wewnętrznych spotkań służących zapewnieniu jego kompleksowości. W kolejnych latach kontynuowano spotkania pozwalające na dokonanie niezbędnych modyfikacji systemu. W celu realizacji misji i strategii Uczelni w polityce jakości Uczelni deklaruje się konsekwentne dążenie do doskonalenia jakości świadczonych usług edukacyjnych i prowadzonej działalności naukowo-badawczej oraz budowania wysokiej kultury jakości wśród pracowników i studentów Uczelni w oparciu o wdrażanie i doskonalenie systemu.

Polityka jakości jasno określa strukturę systemu oraz kompetencje i zakres

odpowiedzialności poszczególnych jednostek realizujących procedury Wydziałowego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia. Za zapewnianie jakości na Wydziale odpowiada Dziekan oraz Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, która pozostaje w stałym kontakcie z Uczelnianą Komisją ds. Jakości Kształcenia oraz Działem Jakości Kształcenia (wyspecjalizowaną jednostką centralną, która pełni funkcję koordynującą działania realizowane w ramach WSZJK na każdym z Wydziałów).

System przewiduje także działania realizowane wspólnie przez Komisję Wydziałową, Komisję Uczelnianą i Dział Jakości Kształcenia, w skład których wchodzi również przedstawiciele kierunku „filologia”. Na Wydziale Nauk Humanistycznych zostały wdrożone dwa uzupełniające się Systemy Zarządzania Jakością Kształcenia – Ogólnouczelniany System Zarządzania Jakością Kształcenia (OSZJK) oraz Wydziałowego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia (WSZJK), z których pierwszy, ma charakter ogólny i zawiera m.in. opis standardów jakości przyjętych w Społecznej Akademii Nauk w Łodzi, natomiast drugi, obejmuje procedury służące zapewnianiu jakości kształcenia uwzględniające specyfikę ocenianego kierunku.

6.1.1.

W ramach projektowania efektów kształcenia i dokonywania ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych system wprowadza wewnętrznie obowiązujące standardy, których stopień wypełnienia określany jest przy pomocy wskaźników odnoszących się do poprawności opracowania programu kształcenia pod względem konstrukcyjnym, merytorycznym, metodologicznym oraz uwzględnienia w tym procesie realiów rynku pracy i potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego Uczelni.

Wydziałowy System Zarządzania Jakością Kształcenia wprowadza procedury służące tworzeniu i doskonaleniu programów kształcenia oraz prawidłowej obsady zajęć dydaktycznych zapewniającej ich realizację, przedmiotem których są zasady opracowania koncepcji kształcenia oraz zatwierdzania, weryfikowania i modyfikowania programów kształcenia.

Projekt programu jest opracowywany przez Komisję Programową. W jego tworzeniu uwzględnia się wyniki badania rynku pracy i konsultacji z pracodawcami, sugestie studentów zgłaszane przez Samorząd Studencki, a także realia rynku pracy i potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego. System przewiduje konsultowanie decyzji w zakresie

opracowywania koncepcji kształcenia z przedstawicielami środowiska zewnętrznego oraz wewnętrznego (są oni zaangażowani w te działania w sposób systemowy i sformalizowany).

Przedstawiciele studentów wchodzi w skład Senatu SAN, w którym ich reprezentanci, razem z przedstawicielami doktorantów, stanowią ponad 20% składu. Jest zatem spełniony wymóg art. 61 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Wchodzi także w skład Rady Wydziału, gdzie ich reprezentacja, wraz z przedstawicielami doktorantów, stanowi również ponad 20% składu Rady Wydziału. Spełniony jest zatem wymóg art. 67 ust. 4, co stwierdzone zostało na podstawie przedstawionych dokumentów. Samorząd Studencki przedstawił pozytywną opinię aktualnie obowiązujących planów i programów studiów ocenianego kierunku, zgodnie z art. 68 ust 1 pkt. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Interesariusze zewnętrzeni zostali włączeni w proces projektowania efektów kształcenia m.in. poprzez udział w pracach Komisji Programowej kierunku. Zgłaszane przez nich wnioski zostały uwzględnione w ostatecznym kształcie programu kształcenia na kierunku „filologia”, co zostało udokumentowane w sprawozdaniach ze spotkań Komisji. Efektem współpracy z interesariuszami zewnętrznymi jest powołanie nowej specjalności „Komunikacja międzykulturowa w biznesie i reklamie”, uwzględniającej sugestię o wzmocnieniu początkowo nieuwjętego w programie specjalności aspektu reklamy. Ponadto interesariusze zewnętrzeni zainspirowali pracowników ocenianego kierunku do utworzenia Koła naukowego „Translingua”. Wskutek zdiagnozowanej przez system potrzeby wzmocnienia więzi z interesariuszami zewnętrznymi zdecydowano o powołaniu stanowiska pracownika odpowiedzialnego za kontakt z pracodawcami na poziomie Uczelni.

W procesie tworzenia koncepcji kształcenia uczestniczą także studenci kierunku m.in. poprzez aktywny udział w spotkaniach Komisji Programowej, Rady Wydziału i Senatu Uczelni. Samorząd Studencki opiniuje programy i plany kształcenia. Efektem dialogu ze studentami było wydłużenie czasu realizacji praktyk zawodowych oraz możliwość ich realizacji w podziale na czas praktyk zrealizowany u dwóch pracodawców. Odpowiedzią na zgłaszane przez studentów postulaty jest uwzględnienie w organizacji roku akademickiego dłuższej przerwy świątecznej umożliwiającej realizację tradycji świątecznych studentom z krajów wschodnich bez uszczerbku dla procesu kształcenia. Ponadto zgodnie z przedstawioną przez studentów prośbą udostępnia się im zestaw pytań na egzamin ustny.

W projektowaniu efektów kształcenia mają także znaczenie konsultacje z pracodawcami

prowadzone w sposób nieformalny oraz wymiana poglądów prowadzona z opiekunami praktyk z ramienia instytucji przyjmujących na praktyki.

Przedstawione wyżej działania potwierdziły przedłożone do wglądu Zespołu Oceniającego sprawozdania ze spotkań Uczelnianej i Wydziałowej Komisji ds. jakości Kształcenia.

6.1.2.

Organizacja procesu kształcenia, także pod względem monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania, podlega procedurom systemu realizowanym w ramach standardów obejmujących planowanie i przygotowanie procesu kształcenia przez nauczyciela akademickiego, badanie zgodności kształcenia z potrzebami współczesnej dydaktyki i oczekiwaniami studentów, a także zapewniających niezbędne do realizacji i osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia warunki techno-dydaktyczne.

Istotnym elementem systemu w omawianym zakresie jest wprowadzanie „karty obserwacji studenta”, która umożliwi ocenę osiągnięcia efektów kształcenia w zakresie kompetencji społecznych. Opracowanie to stanowi standaryzację sporządzanych dotychczas notatek (funkcjonujących, jako dobra praktyka) nauczycieli akademickich na podstawie obserwacji pracy studentów podczas zajęć dydaktycznych. W następstwie zdiagnozowanej przez system możliwości poprawy umiejętności studentów pracy w zespole oraz współpracy z osobami z różnych środowisk i kultur, zwrócono uwagę na konieczność dywersyfikacji składu osobowego grup, w których studenci realizują zleczone przez nauczycieli akademickich zadania. Obecnie w ramach zajęć np. z Socjolingwistycznych aspektów reklamy, Pragmalingwistycznych aspektów reklamy, czy Praktycznej nauki języka angielskiego z starannością dobiera się skład grupy studentów, tak aby uwzględniał różnorodność jego członków.

Monitorowanie osiągniętych przez studentów efektów kształcenia prowadzone jest na każdym etapie kształcenia poprzez bieżącą obserwację i ocenę pracy studenta w trakcie realizacji przedmiotu (np. aktywność, projekty, prezentacje, itd.), praktyk zawodowych, seminarium dyplomowego, egzaminów z poszczególnych przedmiotów, egzaminu dyplomowego czy przygotowania pracy dyplomowej. Monitoring opiera się m.in. na analizie prac zaliczeniowych/egzaminacyjnych studentów, wnioskach z analizy struktury ocen, opinii nauczycieli akademickich, opiekunów praktyk, czy opiekunów prac dyplomowych. Jakość

prac dyplomowych poddawana jest procedurze weryfikacji zgodnie z zasadami postępowania związanego z monitorowaniem jakości prac dyplomowych. Sposób monitorowania osiągnięcia efektów kształcenia przypisanych pracy dyplomowej i egzaminowi dyplomowemu określają zasady dyplomowania. Struktura ocen z sesji egzaminacyjnej podlega opracowaniu i analizie w ramach przygotowywanych przez Dział Jakości Kształcenia raportów. Działaniem poświadczającym skuteczność systemu w zakresie omawianego kryterium jest zdiagnozowanie trudności studentów z Ukrainy w osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia. W następstwie wdrożonych działań naprawczych zwiększono wymiar godzin konsultacji nauczycieli akademickich oraz zaproponowano dodatkowe zajęcia językowe. Badanie weryfikujące skuteczność zastosowanych środków zaradczych zaplanowano w bieżącym roku akademickim.

Podstawą oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia są efekty kształcenia zdefiniowane w sylabusach. Prowadzący zajęcia zobowiązany jest do monitorowania ich osiągnięcia zgodnie z metodami określonymi w sylabusie przedmiotu. Sylabusy są sprawdzane przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia pod względem poprawności stosowanych narzędzi weryfikacji efektów kształcenia i podanych w nich treści.

6.1.3.

Weryfikacja efektów kształcenia podlega podsumowaniu w ramach opracowania uwzględniającego wymagania stawiane studentom, kryteria weryfikacji i oceny efektów kształcenia, zgodność zakresu wymagań z treściami kształcenia ujętymi w sylabusach, a także zasady zaliczania zajęć (dokument został przedstawiony do wglądu Zespołu Oceniającego). Efektem prowadzonych analiz w tym zakresie, przekładającym się na podejmowane działania projakościowe, było m.in. rozszerzenie formy realizacji zajęć dydaktycznych Historia języka angielskiego z wykładu na wykłady i ćwiczenia. Weryfikacji i opracowaniu w formie pozwalającej na sformułowanie działań projakościowych corocznie podlega również jakość prac dyplomowych.

Każdorazowo koordynator przedmiotu jest zobowiązany wypełnić arkusz weryfikacji efektów kształcenia i uwzględnić w nim zalecenia opierając się na uwagach nauczycieli akademickich prowadzących przedmiot, studentów oraz analizie struktury uzyskanych. Wnioski koordynatorów przedmiotów, opiekunów praktyk oraz opiekunów seminariów są przekazywane Komisji Programowej kierunku, która dokonuje przeglądu i analizy cyklicznie

otrzymanych materiałów. Przegląd może być dokonywany przy wsparciu osób lub zespołów wskazanych przez Dziekana Wydziału, które mogą zostać powołane na poziomie kierunku lub Wydziału. Przegląd opiera się m.in. na analizie sylabusów i prac etapowych, zaliczeniowych i egzaminacyjnych studentów, wypełnionych arkuszy weryfikacji efektów kształcenia oraz innych dokumentów wskazanych przez Komisję Programową (np. opinie nauczycieli akademickich, opiekunów praktyk, promotorów prac dyplomowych, wyników badania losów zawodowych absolwentów, opinie studentów, opinie interesariuszy zewnętrznych). Ocena polega na weryfikacji zakładanych i osiągniętych przez studentów efektów kształcenia, w tym także formy prowadzenia zajęć i metod dydaktycznych, formy zaliczenia przedmiotu. Analiza dokonywana jest pod kątem właściwego doboru wszystkich tych elementów do zakładanych efektów kształcenia. Na podstawie dokonanej analizy Komisja Programowa przygotowuje podsumowanie zawierające ocenę weryfikacji efektów kształcenia i rekomendacje na kolejny rok akademicki. Komisja Programowa kierunku na ich podstawie może rekomendować zmiany w programie i efektach kształcenia oraz sposobach ich realizacji i monitorowania.

Weryfikacja osiągniętych przez studentów efektów kształcenia dokonywana jest także na etapie prac dyplomowych. Zgodnie z opracowaną procedurą raz w roku Zespoły kierunkowe powołane przez Dziekana analizują 30% losowo wybranych obronionych prac dyplomowych z każdego kierunku. Analiza jest przeprowadzana zarówno pod względem spełnienia wymogów merytorycznych, jak i formalnych (w tym spełnienia standardów określonych w Zasadach Dyplomowania oraz kryteriów uwzględnionych w Arkuszu weryfikacji jakości prac dyplomowych). Na podstawie dokonanej weryfikacji Zespół opracowuje rekomendacje dla Komisji Programowych poszczególnych kierunków oraz Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Wnioski z monitorowania jakości prac dyplomowych są wykorzystywane do opracowywania działań naprawczych, których wdrożenie ma na celu zapewnienie spełnienia przez prace dyplomowe przyjętych dla nich standardów jakości. W ramach doskonalenia WSZJK w tej procedurze wprowadzono od roku akademickiego 2016/2017 możliwość zewnętrznego monitorowania poprawności prac dyplomowych dokonywanego przez recenzentów zewnętrznych (pracowników naukowych innych Uczelni). Ponadto wskutek zdiagnozowanej przez system niedoskonałości polegającej na wysokim odsetku studentów, którzy nie kończą przygotowania prac dyplomowych w pierwszym terminie wprowadzono skuteczne działania naprawcze (spotkanie Dziekana z opiekunami prac dyplomowych,

omówienie uwag z przeglądu prac; podjęcie prac nad zasadami etapowego zaliczania seminarium w celu dyscyplinowania studentów do terminowego składania prac; przeprowadzenie wśród studentów kierunku „filologia angielska” akcji informacyjnej dotyczącej zasad dyplomowania), które przyczyniły się do częściowego zniwelowania dotychczasowego problemu. Kolejne badanie weryfikujące skuteczność zastosowanych działań naprawczych zostanie przeprowadzone w bieżącym roku akademickim.

Kwestie dotyczące zapobiegania plagiatom i ich wykrywania reguluje procedura „Weryfikacja jakości prac dyplomowych” zgodnie z którą, na ostatnim etapie sprawdzenia poprawności pracy, w celu weryfikacji jej autentyczności, stosowany jest system antyplagiatowy.

Opiekun praktyk dokonuje analizy realizacji zakładanych dla praktyk efektów kształcenia. Warunkiem zaliczenia jest uzyskanie założonych w programie studiów i sylabusie praktyk zawodowych efektów kształcenia, co podlega ocenie dokonywanej przez opiekuna praktyk.

6.1.4.

Celem przyjętej w ramach systemu jakości kształcenia na kierunku „filologia” procedury dotyczącej zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów jest zapewnienie poprawnego toku postępowania w zakresie potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza systemem formalnej edukacji, stworzenie kandydatom możliwości elastycznego systemu kształtowania ścieżki kształcenia i ułatwienie osobom posiadającym odpowiednie kompetencje i doświadczenie zawodowe dostępu do studiów na ocenianym kierunku.

Regulacje w zakresie omawianej procedury ujęte zostały również w ramach opracowanego Regulaminu potwierdzenia efektów uczenia się w Społecznej Akademii Nauk przyjętego uchwałą Senatu SAN z dnia 24 marca 2015 roku i wdrożonego z dniem 1 października 2015 roku.

Należy pozytywnie ocenić przyjęte w ramach omawianego kryterium procedury systemu. Do czasu przeprowadzenia wizytacji żaden kandydat wnioskował jednak o potwierdzenie posiadanych kwalifikacji i kompetencji. Funkcjonowanie tego elementu systemu nie zostało zatem jeszcze poddane ocenie w ramach cyklicznie prowadzonego przez Dział Jakości Kształcenia badania skuteczności Wydziałowego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia.

6.1.5.

Badanie losów zawodowych absolwentów realizowane jest zgodnie z procedurą (P-13) (Śledzenie losów zawodowych absolwentów i zasady monitorowania rynku pracy) określającą tryb i zasady postępowania związane ze śledzeniem losów zawodowych absolwentów, monitorowaniem rynku pracy oraz sposobem wykorzystania wyników badania i monitorowania do zwiększenia atrakcyjności oferty edukacyjnej oraz dostosowania programów studiów do potrzeb rynku pracy i oczekiwań pracodawców. Realizacja badania odbywa się po roku i po trzech latach od momentu ukończenia studiów. Na każdym z etapów absolwent wypełnia kwestionariusz, który dotyczy m.in. ich sytuacji zawodowej i pozycji na rynku pracy, planów zawodowych, stopnia satysfakcji z procesu kształcenia zrealizowanego w SAN w perspektywie wykonywanej pracy zawodowej, stopnia osiągnięcia wybranych kompetencji, przydatności wiedzy i kompetencji zdobytych podczas studiów w pracy zawodowej.

Wyniki badań służą weryfikacji określonych w programie studiów efektów kształcenia oraz doskonaleniu programów kształcenia. Raporty z badań dostarczane są Władzom Uczelni, Radzie Wydziału, Komisji Programowej i innym zainteresowanym jednostkom. Reprezentant Działu Jakości Kształcenia (lub inna osoba wskazana przez Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia) przedstawia wyniki badań na corocznej konferencji dydaktycznej. Wyniki analiz służą ocenie przydatności osiągniętych przez absolwentów efektów kształcenia na rynku pracy oraz stanowią podstawę wprowadzanych działań doskonalących realizowany program kształcenia np. rozszerzenie treści kształcenia z zajęć dydaktycznych: podstawy teoretyczne tłumaczenia, czy wprowadzenie w roku akademickim 2015/2016 na studiach II stopnia nowych przedmiotów tj. Psychopedagogiczne podstawy nauczania, Aktywizacja języka. Są one podstawą do tworzenia rekomendacji do doskonalenia programów kształcenia. Raporty z badania absolwentów są publikowane na stronie internetowej DJK.

Powyższe działania potwierdziły przedstawione przez Władze ocenianego kierunku raporty z badania losów zawodowych absolwentów ocenianego kierunku studiów.

Skuteczność funkcjonowania systemu w zakresie wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia potwierdzają podejmowane działania naprawcze oraz doskonalące, w tym działania pozwalające doskonalić umiejętności autoprezentacji poprzez zwiększenie liczby organizowanych przez Biuro Karier studenckich warsztatów z zakresu prezentacji (w

roku akademickim 2015/2016 zorganizowano ich 2, a w bieżącym zaplanowano 8). Ponadto zwiększono udział zajęć, w ramach których studenci przygotowują prezentację np.: Praktyczna nauka języka angielskiego – konwersacje, Współczesne kierunki w dydaktyce języków obcych, Metodyka nauczania języka angielskiego, Dydaktyka języków obcych, Advanced Practical Communication Skills, Tłumaczenia konsekutywne, warsztaty tłumaczeniowe, Socjolingwistyczne aspekty reklamy, Pragmalingwistyczne aspekty reklamy, Practical Communication Skills.

Ponadto w następstwie zgłoszonych przez pracodawców i absolwentów ocenianego kierunku studiów sugestii od roku akademickiego 2015/2016 uruchomiono nową specjalizację „Komunikacja w biznesie i reklamie”.

6.1.6.

Przyjęte w ramach systemu wewnętrzne standardy dotyczące kwalifikacji nauczycieli akademickich zapewniają cykliczną ocenę kompetencji nauczycieli akademickich pod względem zagwarantowania realizacji programu kształcenia i osiągnięcia zakładanych nim efektów kształcenia, a także poziomu naukowego i dydaktycznego działalności nauczycieli akademickich. Służą one również określeniu zasad i warunków rozwoju naukowego nauczycieli akademickich oraz zasad dostarczania informacji dotyczących dorobku naukowego kadry akademickiej. Ponadto bieżącemu monitorowaniu poddawane są działania nauczycieli akademickich zmierzające do ich rozwoju naukowego i dydaktycznego oraz działania organizacyjne na rzecz Uczelni. Potwierdzeniem skuteczności funkcjonowania systemu w zakresie omawianego kryterium jest zdiagnozowanie przez system braku odpowiedniej bazy pozwalającej dokumentować dorobek naukowy kadry (baza stworzona na potrzeby Uczelni nie pozwala na sprawne generowanie raportów potrzebnych do realizowania polityki kadrowej SAN) w efekcie występowały trudności z wdrażaniem procedury dotyczącej dokumentacji rozwoju naukowego pracowników naukowo-dydaktycznych.

Podjęte działania naprawcze (zakup bazy danych do dokumentowania dorobku kadry naukowo-dydaktycznej od firmy zewnętrznej) pozwoliły na wyeliminowanie stwierdzonych niedoskonałości, co zostało potwierdzone przez powtórne badanie weryfikujące skuteczność wdrożonych środków naprawczych. Ponadto do przeprowadzonych w ostatnim czasie działań doskonalących funkcjonowanie systemu należy podjęcie prac nad nowym arkuszem

oceny okresowej nauczycieli akademickich, który uwzględniałby doświadczenie zawodowe nauczycieli zdobyte poza uczelnią.

Osoby przygotowujące wystąpienia na konferencje mogą ubiegać się o stypendium naukowe. Ponadto procedury systemu zapewniają wsparcie w zakresie uczestnictwa w projektach badawczych. Corocznie zapewnia się udział kadry akademickiej w szkoleniach i konferencjach dydaktycznych. Obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym nauczyciele akademicy potwierdzili wsparcie uczelni w zakresie zgłaszanych przez nich inicjatyw na rzecz samorozwoju oraz wzmocnienia pozycji naukowej ocenianej jednostki.

Ocena osiągnięć i nagradzanie nauczycieli akademickich podlega procedurze zapewniającej systematyczną i cykliczną ocenę (ocena dorobku naukowego i dydaktycznego oraz zaangażowania w sprawy organizacyjne Uczelni, ocena doświadczenia praktycznego zdobytego poza uczelnią, wyniki hospitacji, wyniki oceny dokonywanej przez studentów). Na podstawie wypełnionego przez pracownika arkusza oraz dodatkowych dokumentów (wyniki oceny studentów i arkusz hospitacji) Dyrektor Instytutu dokonuje oceny pracownika i przedstawia swoją propozycję w zakresie jego dalszego zatrudnienia. Ocenę opiniuje Komisja ds. Etyki i Oceniania Pracowników, a następnie zatwierdza Rektor Uczelni.

Realizowana procedura hospitacji zajęć dydaktycznych służy zapewnieniu jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych oraz dążeniu do jej systematycznego podnoszenia. Hospitacje mają charakter niezapowiedziany i są realizowane zgodnie z planem hospitacji przedstawianym na początku semestru. W przypadku pracowników etatowych planuje się przynajmniej jedną hospitację w ciągu dwóch lat akademickich.

Przedstawione do wglądu Zespołu Oceniającego opracowania dotyczące oceny jakości zajęć dydaktycznych i pracy wykładowców potwierdziły systematyczność działań w zakresie monitorowania pracy nauczycieli akademickich.

Kadra wspierająca (pracownicy dziekanatu, biblioteki) poddawana jest ocenie bieżącej przez swoich przełożonych, a także ocenie studentów poprzez badanie ankietowe realizowane zgodnie z obowiązującą w ramach WSZJK procedurą P-07 (Ocena dostosowania bazy dydaktycznej do potrzeb procesu kształcenia, obsługi administracyjnej, wsparcia dla studentów oraz organizacji procesu kształcenia). Analiza wyników badań ankietowych skłoniła m.in. do zorganizowania specjalistycznego szkolenia pracowników Dziekanatu (szkolenia objęły pracowników całej uczelni) z zakresu obsługi klienta.

6.1.7

Wyniki cyklicznie przeprowadzanej studenckiej oceny jakości zajęć dydaktycznych przekazywane są w formie raportów cząstkowych Dyrektorowi Instytutu oraz ocenianym wykładowcom, a w formie raportu końcowego - Władzom Uczelni i Wydziału. Na ich podstawie opracowywane są rekomendacje omawiane następnie na spotkaniach Instytutu, Rady Wydziału, Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia.

Procedury systemu określają tryb postępowania związanego z przeprowadzaniem oceny jakości zajęć dydaktycznych i pracy nauczycieli akademickich oraz wykorzystaniem uzyskanych wyników do podnoszenia jakości ich pracy. Badanie jakości zajęć dydaktycznych i pracy nauczycieli akademickich jest realizowane pod koniec każdego semestru przez Dział Jakości Kształcenia we współpracy z Samorządem Studentów. Wyniki badania jakości zajęć dydaktycznych są wykorzystywane do ich doskonalenia poprzez indywidualne działania nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia oraz poprzez decyzje o charakterze ogólnym podejmowane przez Władze Uczelni i Wydziału. W zależności od uzyskanych wyników wprowadzane są zmiany mające na celu doskonalenie pracy dydaktycznej, natomiast w przypadku oceny negatywnej Uczelnia analizuje jej przyczyny i może rozpocząć działania prowadzące do nieprzedłużenia umowy o pracę z danym wykładowcą. Wnioski z badań stanowią podstawę do samooceny i weryfikacji działań nauczycieli oraz ważny element polityki zapewniania jakości kadry dydaktycznej. Są uwzględniane przez Dyrektora Instytutu przy przydzielaniu zajęć dydaktycznych, a przez Władze Wydziału i Uczelni – w polityce awansu. Ocena nauczycieli dokonywana przez studentów jest jednym z elementów składających się na ocenę okresową dokonywaną przez Rektora.

W przypadku uzyskania niedostatecznej oceny hospitacji zajęć nauczyciel akademicki przygotowuje na rozmowę z bezpośrednim przełożonym plan działań mający pomóc mu w osiągnięciu lepszych efektów dydaktycznych jego pracy. Ponowne hospitacje powinny nastąpić w ciągu 6 miesięcy, a w przypadku ich kolejnej negatywnej oceny rozpoczynane są działania prowadzące do nieprzedłużania umowy o pracę z danym nauczycielem akademickim.

Wyniki przeprowadzonych hospitacji uwzględniane są w ocenie okresowej pracowników, w polityce awansu oraz przy planowaniu obsady zajęć dydaktycznych.

Przejawem skuteczności funkcjonowania systemu w ramach omawianego kryterium jest zdiagnozowanie jego słabości polegającej na niskiej świadomości studentów odnośnie wpływu wyników dokonywanej przez nich oceny nauczycieli akademickich na ocenę jakości pracy kadry (w tym oceny okresowej). Do podjętych działań naprawczych, których skuteczność potwierdziło przeprowadzone badanie weryfikujące, należało opublikowanie biuletynu dla studentów na stronie internetowej Działu Jakości Kształcenia oraz wprowadzenie modyfikacji na stronie internetowej Wydziału.

6.1.8.

Procedury systemu przewidują przedsięwzięcia służące zapewnianiu sprawnego oraz zgodnego z programem kształcenia procesu kształcenia studentów, a także odpowiednich dla jego realizacji warunków w zakresie bazy dydaktycznej, wsparcia dla studentów oraz organizacji procesu kształcenia.

Ponadto wymienione działania wspiera procedura oceny dostosowania bazy dydaktycznej do potrzeb procesu kształcenia, obsługi administracyjnej, wsparcia dla studentów oraz organizacji procesu kształcenia. Badanie realizowane jest nie rzadziej niż raz na 2 lata.

Wyniki badania są opracowywane, a formułowane na ich podstawie rekomendacje stanowią punkt wyjścia dla strategii doskonalenia organizacji procesu kształcenia i bazy dydaktycznej oraz planów zarządzania Uczelnią.

Wdrożenie rekomendacji pozwala zapewnić studentom odpowiednie warunki procesu kształcenia w zakresie m.in. bazy dydaktycznej, obsługi administracyjnej, środków wsparcia, czy przepływu informacji. Przykładowe działania wdrożone w ramach wykorzystywania wyników badań to systematyczne szkolenia pracowników Dziekanatu z zakresu obsługi klienta, w tym np. realizacja badań „tajemniczy klient”, wydłużenie czasu pracy Dziekanatu, udostępnienie informacji wskazanych przez studentów, jako przydatne na stronie Wydziału, regularne wzbogacanie zasobów bibliotecznych, czy też zmiana godzin konsultacji nauczycieli akademickich. Wyniki prowadzonych na Wydziale badań potwierdzają, że zasoby materialne odpowiadają potrzebom studentów.

6.1.9.

Działania realizowane w ramach zapewniania jakości kształcenia są dokumentowane w postaci raportów bądź sprawozdań opracowywanych przez Dział Jakości Kształcenia oraz Uczelnią i Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia. Są one przedmiotem dyskusji na

spotkaniach Rady Wydziału oraz innych jednostek zaangażowanych w działania pro jakościowe. Opis procedur systemu jest dostępny dla wszystkich zainteresowanych w Dziale Jakości Kształcenia oraz Dziekanacie. Raporty z prowadzonych badań, a także informacje o bieżących działaniach podejmowanych na rzecz zapewniania jakości kształcenia (w tym biuletyn dla studentów) są dostępne w wersji elektronicznej na stronie internetowej Działu Jakości Kształcenia. Ponadto Uczelnia udostępnia zainteresowanym wyniki prowadzonych badań jakości pracy kadry dydaktycznej i prowadzonych zajęć, bazy dydaktycznej, administracji i organizacji procesu kształcenia. Dzięki programowi Wirtualny dziekanat studenci mają dostęp do ocen uzyskiwanych w ramach poszczególnych przedmiotów.

Przedstawiona do wglądu Zespołu Oceniającego dokumentacja z posiedzeń Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia Wydziału Nauk Humanistycznych w Warszawie potwierdziła odbywające się cyklicznie spotkania służące zdiagnozowaniu wymagających poprawy obszarów funkcjonowania systemu (np. modyfikacja procedury dotyczącej praktyk, zasad archiwizacji prac etapowych i egzaminacyjnych studentów, weryfikacji jakości prac dyplomowych).

Oryginały planów i arkuszy hospitacji są gromadzone w poszczególnych zakładach, katedrach bądź instytutach. Dokumentacja dotycząca zapewniania jakości kształcenia jest ponadto gromadzona w Instytucie, DJK i Dziekanacie. Raz na 2 lata Dział Jakości Kształcenia dokonuje przeglądu otrzymanych arkuszy i przygotowuje zestawienie podsumowujące dla Przewodniczącego Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia.

Zgodnie z obowiązującą procedurą prace etapowe, zaliczeniowe i egzaminacyjne studentów potwierdzające zdobycie przez nich założonych w programie efektów kształcenia są archiwizowane w tzw. teczki przedmiotów. Archiwizacja obejmuje wszystkie wskazane w sylabusie formy i sposoby weryfikacji efektów kształcenia. Teczki przedmiotów zawierają: zestawienie ilościowe ocen, sylabus przedmiotu, test, zestaw pytań z przyjętą punktacją oraz kryteriami oceny, prace studentów potwierdzające realizację efektów kształcenia opisanych w sylabusach w formie prac pisemnych, zadań realizowanych samodzielnie lub w grupie, projektów, slajdów z prezentacji, zestawów pytań ustnych, arkusze obserwacji z egzaminów ustnych oraz wypełniony arkusz weryfikacji efektów kształcenia wraz z rekomendacjami dotyczącymi np. sposobu weryfikacji efektów kształcenia, treści kształcenia czy wymagań

dotyczących zaliczenia przedmiotu. Do dostarczenia dokumentacji do teczki zobligowany jest każdy nauczyciel akademicki.

6.1.10.

Materiały dydaktyczne oraz informacje o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku przygotowywane są zgodnie z wewnętrznymi standardami, które zapewniają osiągnięcie wysokiej jakości danych pod względem merytorycznym, technicznym i edytorskim. Na stronie Wydziału zapewniony jest dostęp do informacji dotyczących programu i procesu kształcenia, co jest regulowane procedurami obowiązującymi w ramach WSZJK. Uczelnia zapewnia dostępność informacji dotyczących efektów kształcenia, planów studiów oraz stosowanego systemu oceny efektów kształcenia. Podstawowym źródłem informacji na ten temat są sylabusy przedmiotów. Ogólne zasady oceny efektów kształcenia zawarte są w Regulaminie Studiów. Dokumenty te dostępne są w siedzibie Wydziału oraz na jego stronie internetowej.

Dodatkowe informacje można uzyskać od pracowników Dziekanatu oraz wykładowców poszczególnych przedmiotów. Dzięki programowi Wirtualny Dziekanat studenci mają dostęp do ocen uzyskiwanych w ramach poszczególnych przedmiotów.

Studenci systematycznie dokonują oceny dostępności informacji na temat jakości kształcenia poprzez badanie ankietowe. Oceniają stopień zadowolenia z dostępności informacji związanych z tokiem studiów (plan zajęć, godzin konsultacji, terminy sesji, informacje o odwołanych zajęciach), a także użyteczność strony internetowej Uczelni. Opracowane wyniki badania w tym obszarze wykazują, iż stopień zadowolenia studentów z dostępu i jakości informacji corocznie wzrasta. Do podjętych w ostatnim czasie działań projakościowych służących wsparciu studentów w znalezieniu potrzebnych informacji dotyczących procesu kształcenia należą przeprowadzone modyfikacje strony internetowej Uczelni i jednostki prowadzącej oceniany kierunek (udostępniono dodatkowe informacje wskazane przez studentów, jako przydatne).

Działania systemu w tym zakresie potwierdziły przedstawione do wglądu Zespołu Oceniającego opracowania przygotowane przez Dział Jakości Kształcenia (w tym np. kompleksowo opracowane raporty ewaluacyjne oceny bazy dydaktycznej, administracji i organizacji procesu kształcenia).

6.2

W ramach ocenianego kierunku studiów dokonuje się systematycznej oceny skuteczności obowiązującego systemu zapewniania jakości kształcenia i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia. Działania te podejmowane są zgodnie z procedurą służącą doskonaleniu systemu w taki sposób, aby był on zgodny z bieżącymi regulacjami prawnymi, trendami w obszarze zapewniania jakości kształcenia, a także potrzebami i oczekiwaniami interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Procedury przewidują możliwość zgłaszania propozycji modyfikacji w przez wszystkich interesariuszy kierunku, co poddawane jest dyskusji na spotkaniach Uczelnianej i Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Rady Wydziału oraz na corocznej konferencji dydaktycznej.

3.Uzasadnienie:

Uzasadnieniem przyznanej w zakresie kryterium 6 oceny „w pełni” jest pozytywna opinia skuteczności działań podejmowanych w ramach funkcjonującego na ocenianym kierunku „filologia” systemu zapewniania jakości. Należy stwierdzić, iż Władze ocenianego kierunku wdrożyły system umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie.

Zorientowanie systemu na ciągłe podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów uwzględnia projektowanie efektów kształcenia i ich modyfikowanie przy znaczącym udziale licznych interesariuszy wewnętrznych. Wydziałowa Komisji ds. Jakości Kształcenia przeprowadza ankiety wśród studentów i absolwentów dotyczące procesu kształcenia, gromadzi i analizuje informacje o poziomie zadowolenia studentów, a po ich analizie i rozważeniu zgłasza wnioski do Władz ocenianego kierunku w celu poprawy warunków i jakości realizowanego kształcenia. Analizy te są podstawą do wszczęcia procesu zmiany lub korekty programów.

Mechanizmy systemu zapewniają przejrzystość stosowanego na ocenianym kierunku systemu sprawdzania i oceniania efektów oraz bieżące monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania. Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia poddaje analizie wyniki kształcenia osiągnięte przez studentów, które mają następnie wpływ

na plany i programy nauczania, stosowane formy i metody zajęć oraz zakres konsultacji dla studentów.

Analiza procedur przyjętych w zakresie weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania, potwierdziła słuszność doboru stosowanych w ramach ocenianego kierunku metod sprawdzania i oceniania efektów kształcenia.

W odniesieniu do zasad i warunków potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem formalnej edukacji przyjęto odpowiednią procedurę w tym zakresie. Kontakt z absolwentami kierunku stanowi źródło informacji na temat zatrudnienia absolwentów oraz opinii tej grupy interesariuszy zewnętrznych o poziomie zdobytych kwalifikacji zawodowych i przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia.

Obowiązujące procedury systemu służą systematycznej i kompleksowej ocenie kadry prowadzącej proces kształcenia, a prowadzona polityka kadrowa zapewnia, iż zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów prowadzone są przez osoby przygotowane pod względem merytorycznym oraz dydaktycznym. Funkcjonujący w ramach ocenianego kierunku system zapewnia właściwie działające mechanizmy w zakresie oferowanych studentom zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej oraz środków wsparcia dla studentów. Ponadto należy stwierdzić, iż obowiązujące procedury systemu gwarantują również skuteczne gromadzenie, analizowanie i dokumentowanie działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia.

Przeprowadzona analiza materiałów związanych z zapewnieniem jakości kształcenia dowodzi, iż kwestie programów kształcenia, ankietyzacji studentów czy polityki kadrowej poddawane są bieżącej analizie Władz Wydziału i kierunku, w następstwie której podejmowane są działania naprawcze służące podnoszeniu jakości kształcenia. Realizowany system zapewniania jakości gwarantuje studentom, kandydatom na studia oraz innym interesariuszom wewnętrznym i zewnętrznym dostęp do informacji o programie i procesie kształcenia z uwzględnieniem ich potrzeb w zakresie dostępu do wspomnianych treści.

4.Zalecenia:

brak

--

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Wizytowana Jednostka bardzo rzetelnie odniosła się do przedstawionej w Raporcie samooceny analizy SWOT. Prawidłowo przeprowadziła diagnozę, co pozwoliło na zarysowanie zarówno silnych, jak i słabszych obszarów programu kształcenia oraz realną ocenę dostrzeganych szans i zagrożeń dla kierunku „filologia”. Niewątpliwie do najsilniejszych atutów wizytowanej Jednostki należy zaliczyć: wysoki poziom kadry naukowo-dydaktycznej, realne wsparcie ze strony interesariuszy zewnętrznych w opracowaniu koncepcji i programu kształcenia, dobrze wyposażoną do prowadzenia dydaktyki infrastrukturę, która stanowi własność Uczelni oraz sprawnie działający system zapewnienia jakości kształcenia. Słabszą sferą działań jest mobilność studentów „filologii” wynikająca jednak z czynników zewnętrznych, niezależnych od podejmowanych działań przez Jednostkę. Niewątpliwie stałym zagrożeniem jest rysująca się sytuacja demograficzna kraju, ale szansą (być może równoważącą stopień zagrożenia) jest rosnące zapotrzebowanie na rynku pracy w praktyczne umiejętności językowe absolwentów „filologii”.

Dobre praktyki
